

**UCHWAŁA NR NR NR XLII/266/2014
RADY GMINY GAĆ**

z dnia 14 stycznia 2014 r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami
Gminy Gać” na lata 2013 – 2017”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 roku poz. 594 t.j. .) w związku z art. 87 ust 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.) Rada Gminy w Gaci uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Gać na lata 2013–2017”, zaopiniowany pozytywnie przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gać.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Lesław Stańko

Załącznik do uchwały nr XLII/266/2014
z dnia 14 stycznia 2014 roku

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Gać na lata 2013-2017

PAŹDZIERNIK 2013

***Opracowała:
mgr Ewelina Wysocka***

***Składam serdeczne podziękowania Sołtysom wsi Gminy Gać za poświęcony czas
i udzielanie szczegółowych informacji niezbędnych do wykonania niniejszego Programu.***

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	5
2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.....	6
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami.....	6
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego	11
4.1.Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.....	11
4.2.Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu.....	12
5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego.....	20
5.1.Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy (analiza dokumentów programowych gminy).....	20
5.2.Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy.....	23
5.2.1. Zarys historii obszaru gminy.....	23
5.2.2. Krajobraz kulturowy.....	27
5.2.3. Zabytki nieruchome.....	27
5.2.4. Zabytki ruchome.....	28
5.2.5. Zabytki archeologiczne	28
5.2.6. Dziedzictwo niematerialne	30
5.3.Zabytki objęte prawnymi formami ochrony	33
5.4.Zabytki w gminnej ewidencji zabytków.....	45
5.5.Zabytki o najwyższym znaczeniu dla gminy	46
6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy. Analiza szans i zagrożeń.....	47
7. Założenia programowe.....	48
7.1.Priorytety programu opieki nad zabytkami.....	48
7.2.Kierunki działań i zadania programu opieki nad zabytkami	48
8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami	50
9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami	50
10. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami	51
11. Realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków.....	52

12. Aneksy	54
12.1. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków	54
12.2. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków	54
12.3. Gminna Ewidencja Zabytków	55
12.4. Budynki nieistniejące a ujęte w publikacji „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce – województwo przemyskie”	62
12.5. Rejestr stanowisk archeologicznych	67
12.6. Wykaz cmentarzy	74

1. Wstęp

Gmina Gać położona jest na Pogórzu Rzeszowskim nad rzeką Markówką na południowy-zachód od Przeworska. Graniczy z gminami Kańczuga, Przeworsk oraz gminą Markowa w powiecie łańcuckim.

Obszar gminy Gać położony jest w Kotlinie Sandomierskiej w środkowej części Pogorza Rzeszowskiego. Jest to obszar przeważnie lekko pagórkowaty wyniesiony od 210 do 240 m n.p.m., porożcinany dolinami dopływów Mlecзки, Markówki i Nowosiółki. Wysokości względne dochodzą 30 m, nachylenia są zmienne i nie przekraczają 20%. Najniżej położony teren znajduje się we wsi Mikulice w dorzeczu rzeki Markówka (195m n.p.m.) najwyżej zaś położony teren znajduje się we wsi Gać w południowo-zachodniej części gminy (251m n.p.m.).

Siedzibą Gminy jest miejscowość Gać, która położona jest w mało urozmaiconej, falistej rzeźbie Wysoczyzn przykarpackich o charakterze erozyjno-denudacyjnym, pociętej wyraźnymi dolinami. Pod względem budowy geologicznej warstwę spodnią tworzą ily mioceńskie, fragmentarycznie przykryte osadami rzecznyymi pochodzącymi ze starego czwartorzędu oraz osadami glacialnymi.

Region ten charakteryzuje się dużą amplitudą temperatur, średnia temperatura w najcieplejszym miesiącu lipcu wynosi +19°C, zaś w najchłodniejszym styczniu -4°C. Okres wegetacyjny trwa średnio 215 dni, a suma opadów mieści się w granicach 550-700 mm.

Reasumując można stwierdzić, że warunki klimatyczne występujące w gminie Gać są sprzyjające dla rozwoju produkcji rolniczej, zarówno roślinnej jak i zwierzęcej.

W skład gminy wchodzi 6 miejscowości wiejskich, które stanowią administracyjnie 6 sołectw, są to: Białoboki, Dębów, Gać, Mikulice, Ostrów, Wolica.

Przedmiotem opracowania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Gać na lata 2013 -2017 jest dziedzictwo kulturowe w granicach administracyjnych gminy, natomiast celem określenie zasadniczych kierunków działań i zadań na rzecz opieki nad zabytkami.

Przyjęty przez Radę Gminy w formie uchwały gminny program opieki nad zabytkami jest elementem polityki samorządowej. Powinien służyć podejmowaniu planowych działań dotyczących inicjowania, wspierania, koordynowania badań i prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego.

Gminny program opieki nad zabytkami jest opracowywany na 4 lata.

2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Obowiązek sporządzania gminnego programu opieki nad zabytkami wynika z art. 87 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.). Wójt sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami.

Zgodnie z art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, celem opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami jest w szczególności:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminując sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami

Zabytki zostały objęte ochroną zadeklarowaną jako konstytucyjny obowiązek państwa i każdego obywatela w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (art. 5, art. 6 ust. 1 i art. 85 Konstytucji RP).

Głównym aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.), która określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad zabytkami, zasady tworzenia krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, **zabytkiem** jest nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Ochrona zabytków w myśl zapisów art. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami polega, w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwale zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnienie niszczenia i niewłaściwego korzystania zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwale zachowanie jego wartości;

- 5) popularyzowanie i upowszechnianie wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.

Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego (art. 18).

W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- 3) parków kulturowych.

W decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego uwzględnia się w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

W przypadku, gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium i planie zagospodarowania przestrzennego. W studium i planie, o których mowa powyżej ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmującej obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu

ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków (art. 19).

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, **ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:**

- 1) zabytki nieruchome będące w szczególności:
 - a) krajobrazami kulturowymi,
 - b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
 - c) dziełami architektury i budownictwa,
 - d) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.
- 2) zabytki archeologiczne będące w szczególności:
 - a) pozostałościami terenowymi pradziejowego pradziejowego historycznego osadnictwa,
 - b) cmentarzyskami;
 - c) kurhanami.

Ponadto ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

Formami ochrony zabytków są:

- a) wpis do rejestru zabytków,
- b) uznanie za pomnik historii,
- c) utworzenie parku kulturowego,
- d) ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania (art. 7).

Do rejestru zabytków wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku.

Zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy.

W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru,
- 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami określa obowiązek samorządu gminnego dotyczący sporządzania i uchwalania gminnego programu opieki nad zabytkami:

- 1) program winien być opracowany na okres 4 lat,
- 2) program przyjmuje rada gminy po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- 3) program ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym,
- 4) z realizacji programu wójt sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia się Radzie Gminy,
- 5) sprawozdanie z realizacji wojewódzkiego programu opieki nad zabytkami jest przekazywane Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w celu jego wykorzystania przy opracowywaniu, aktualizacji i realizacji krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Wykonywanie zadań w zakresie kultury i ochrony zabytków jest także ustawowym zadaniem samorządów. Do zadań własnych gminy zgodnie z art. 7 ust. 1, pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym w szczególności w zakresie kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

W celu skutecznej opieki nad zabytkami istotne jest ponadto uwzględnienie innych uregulowań prawnych dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, które znajdują się w następujących aktach prawnych:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska
(Dz. U. z 2008 r., Nr 25, poz. 150 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
(Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami
(Dz. U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej
(Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie
(Dz. U. z 2003 r. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.).

Zasady ochrony zabytków znajdujących się w muzeach i w bibliotekach zostały określone w:

- ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24 z późn. zm.),
- ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. Nr 85, poz. 539 z późn. zm.).

Ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2006 r., Nr 97, poz. 673 z późn. zm.).

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

4.1.Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Konstytucyjnym obowiązkiem Państwa (art. 5 i 6 Konstytucji RP) jest ochrona dziedzictwa kulturowego. Zabytki i ich wartości niematerialne są dobrem wspólnym, a dbałość o nie zakłada art. 82 Konstytucji. Zadaniem głównym polityki Państwa w dziedzinie ochrony zabytków jest tworzenie mechanizmów, które dostosowałyby tę strefę do warunków gospodarki rynkowej. Działania dotyczą sfery legislacyjnej, zmian organizacyjnych obejmujących konieczne rozszerzenie zakresu działań instytucji odpowiedzialnych za ochronę dziedzictwa kulturowego w Polsce oraz zmian w strategii i organizacji ochrony dóbr kultury. Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami określi cele i kierunki działań oraz

zadania, które powinny być podjęte w szczególności przez organy i jednostki administracji publicznej w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Gać na lata 2013-2017 a Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2020

Ogólne wytyczne do konstruowania gminnych programów opieki nad zabytkami zawiera przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 21 września 2004 r. Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2013 (w 2005 r. Ministerstwo kultury przygotowało Uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004-2020), będąca rządowym dokumentem tworzącym ramy dla nowoczesnego mecenatu państwa w sferze kultury, a przede wszystkim dla nowocześnie pojmowanej polityki kulturalnej państwa, funkcjonującej w warunkach rynkowych, a także dla wspólnoty Polski z Unią Europejską. Głównym celem strategii jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju kulturalnego regionów w Polsce. Instrumentami realizacji założonych celów cząstkowych w Narodowej Strategii Rozwoju Kultury są dokumenty wdrożeniowe:

- 1) Narodowy Program Kultury Wspierania Debiutów i Rozwój Szkół Artystycznych
- 2) Narodowy Program Kultury Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego
- 3) Narodowy Program Kultury Rozwój Instytucji Artystycznych
- 4) Narodowy Program Kultury Znaki Czasu
- 5) Narodowy Program Kultury Promocja Czytelnictwa i Rozwój Sektora Książki

4.2. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu.

Strategia Rozwoju Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2020

Strategia wyznacza kierunki polityki regionalnej dla różnych poziomów administracji samorządowej oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Jako priorytet 2 wymienia ona *Współpracę na rzecz rozwoju turystyki, ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego*. W jego ramach wyszczególnia m.in. kierunek 2.2.: *Podjęmowanie działań w zakresie ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego, kulturowego takimi działaniami, jak:*

Działanie 1: Rozwój wymiany kulturalnej, realizacja wspólnych przedsięwzięć kulturalnych,

Działanie 2: Podjęmowanie działań na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego 2007-2013

Celem działania *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych* jest przywrócenie funkcji gospodarczo-społecznych strukturom wymagającym rewitalizacji. Działanie koncentrować się będzie przede wszystkim na: rewitalizacji miast i terenów zurbanizowanych (infrastruktury zurbanizowanych (infrastruktury mieszkaniowej i lokalowej, podstawowej infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury wodnościekowej, gazowej, elektrycznej; poprawa funkcjonalności dróg oraz infrastruktury dla pieszych, prowadzenie prac renowacyjnych i wzrost estetyki funkcjonalnej przestrzeni publicznej, zagospodarowanie pustych przestrzeni, rozwijanie infrastruktury turystycznej i kulturalnej, w tym adaptacja budynków zabytkowych i historycznych z przeznaczeniem na działalność gospodarczą oraz publiczną; zakładanie lub poprawa systemów oświetlenia i monitoringu; zagospodarowanie terenów śródmiejskich, ciągów wzdłuż głównych tras komunikacyjnych, uzbrojenie terenów związane z doprowadzeniem podstawowej infrastruktury liniowej oraz dróg wewnętrznych, tworzenie parków i ogrodów oraz odnowa istniejących terenów zielonych), zachowaniu, ochronie, rewitalizacji oraz zabezpieczeniu przed zagrożeniami obiektów dziedzictwa, przyrodniczego, w szczególności parków narodowych, parków.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego

Plan został opracowany w 2002 r., wśród silnych stron województwa wymienia się duże zasoby obszarów o cennych walorach przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, kulturowych większości podlegających ochronie prawnej. W efekcie takiej diagnozy kwestie związane ze środowiskiem kulturowym zajęły istotne miejsce w Planie, m.in. poprzez ustalenie stref ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego. Strefy te mogły mieć różnorodne formy, wśród których wymieniono: staromiejskie zespoły urbanistyczne wraz z zabytkową zabudową, zespoły zamkowe, pałacowo-parkowe i dworsko-parkowe, zespoły i obiekty sakralne, zespoły i obiekty świeckie, wpis do rejestru zabytków, tworzenie stref ochrony konserwatorskiej, opracowywanie planów rewaloryzacji i planów rewitalizacji, programów ochrony i wykorzystywania dziedzictwa kulturowego, studiów programowo-przestrzennych, powoływanie parków kulturowych, rezerwatów kulturowych i pomników

historii, a w końcu sprawowanie szczególnej ochrony względem obiektów wpisanych lub planowanych do wpisania na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego UNESCO. Jak podkreślono w *Planie*, jednym z najpilniejszych działań wymagających podjęcia w celu zapewnienia ochrony najcenniejszych zasobów krajobrazowych województwa jest sporządzenie planów miejscowych, które w chwili obecnej są jedynym i istotnym instrumentem w ochronie i kształtowaniu ładu przestrzennego, a tym samym ochrony walorów krajobrazowych.

Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Podkarpackim na lata 2010-2013

Wojewódzki Program Opieki nad Zabytkami w Województwie Podkarpackim na lata 2010-2013 został przyjęty Uchwałą Nr XLIV/845/10 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 29 marca 2010 r. W Programie wyznaczono następujące priorytety i kierunki działania dla obszaru całego województwa:

Priorytet I: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

Kierunek działań 1

1. Tworzenie parków kulturowych jako forma ochrony krajobrazu kulturowego
2. Parki kulturowe proponowane do powołania na terenie województwa podkarpackiego

Kierunek działań 2: Ochrona i opieka nad zabytkami w strategiach rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego

Kierunek działań 3: Integracja ochrony zabytków z ochroną przyrody

Kierunek działań 4: Rewaloryzacja i rewitalizacja układów urbanistycznych

Kierunek działań 5: Ochrona układów ruralistycznych

Priorytet II: Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego województwa

Kierunek działań 1: Ochrona obiektów zabytkowych o szczególnej wartości, wpisanych oraz predysponowanych do wpisania na Listę światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO oraz Listę Pomników Historii

Kierunek działań 2: Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania

Kierunek działań 3: Program Ochrony zabytków zespołów dworsko-parkowych

Kierunek działań 4: Program ochrony zabytków przemysłowych i zabytków techniki

Kierunek działań 5: Ochrona archeologicznego dziedzictwa kulturowego

Kierunek działań 6: Opieka nad zabytkami ruchomymi

Kierunek działań 7: Podejmowanie działań umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami

Priorytet III: Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości.

Kierunek działań 1: Rozpoznanie i dokumentowanie zasobu zabytków oraz przetwarzanie informacji o zabytkach

Kierunek działań 2: Działania szkoleniowe oraz edukacja i promocja wiedzy o dziedzictwie kulturowym regionu

Kierunek działań 3: Ochrona kultury ludowej (w tym wartości niematerialnych)

Kierunek działań 4: Tematyczne szlaki turystyczne

Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Podkarpackim na lata 2007-2013

Kolejnym dokumentem wojewódzkim poruszającym problematykę ochrony zabytków i opieki nad zabytkami jest *Strategia Rozwoju Turystyki w Województwie Podkarpackim na lata 2007-2013*. Zawarto nim między innymi następujące cele strategiczne związane bezpośrednio lub pośrednio z ochroną dziedzictwa kulturowego:

I. Stworzenie ciekawej i unikalnej oferty turystycznej w oparciu o istniejący potencjał województwa podkarpackiego

a) Rozwój istniejących produktów turystycznych oraz przekształcanie atrakcji w produkty turystyczne;

b) Rozwój nowych produktów turystycznych

II. Przygotowanie wysoko wykwalifikowanych kadr dla obsługi ruchu turystycznego, planowania oraz zarządzania rozwojem turystyki w regionie

a) Doskonalenie kadr operacyjnych w usługach turystycznych i okołoturystycznych oraz kształtowanie postaw proturystycznych mieszkańców;

b) Kształtowanie nowych kadr dla obsługi ruchu turystycznego;

c) Rozwój badań na rzecz kształtowania profesjonalnych kadr dla turystyki;

III. Zrównoważony rozwój i zarządzanie przestrzenią turystyczną

- a) Poprawa dostępności komunikacyjnej regionu oraz dostępność atrakcji i produktów turystycznych;
- b) Rozwój infrastruktury turystycznej i paraturystycznej zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju;
- c) Ochrona środowiska naturalnego i krajobrazu kulturowego.

IV. Stworzenie zintegrowanego systemu marketingu i promocji województwa podkarpackiego w kraju i za granicą

- a) Kreacja wizerunku;
- b) Rozwój regionalnego systemu informacji turystycznej;
- c) Ochrona środowiska naturalnego i krajobrazu kulturowego.

V. Stworzenie silnego otoczenia instytucjonalnego wspierającego rozwój turystyki

- a) Wzmocnienie sektora samorządowego, pozarządowego i branży turystycznej;
- b) Rozwój partnerstwa publicznego-prywatnego;

Program Rozwoju Kultury w województwie podkarpackim na lata 2010-2020

Program został opracowany przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego. Wyznaczając cele strategiczne rozwoju kultury w województwie podkarpackim na lata 2010-2020, wzięto pod uwagę siedem zasadniczych elementów, które z jednej strony są podyktowane przeobrażeniami kultury w wymiarze globalnym, z drugiej zaś uwzględniają uwarunkowania regionalne. Są to:

1. Cel strategiczny I. Ochrona dziedzictwa kulturowego
2. Cel strategiczny II. Edukacja kulturalna
3. Cel Strategiczny III. Wsparcie dla społecznego ruchu kulturalnego
4. Cel strategiczny IV. Nowoczesne technologie w kulturze
5. Cel strategiczny V. Dostosowanie infrastruktury kulturalnej do obowiązujących standardów i trendów światowych.
6. Cel strategiczny VI. Promocja województwa poprzez kulturę w kraju i poza jego granicami
7. Cel strategiczny VII. Zwiększenie uczestnictwa w kulturze poprzez zinstytucjonalizowane formy aktywizacji różnych środowisk

Wyznaczone niniejszym programem cele strategiczne podejmują swoją zawartością merytoryczną problematykę koniecznych przemian w dziedzinie kultury, umiejscawiając je

jednocześnie w charakterystycznych dla województwa podkarpackiego uwarunkowaniach. Wychodząc naprzeciw projektowanej reformie prawa kultury i zasad jej finansowania, odnoszą się do najbardziej pożądaných przemian w skali mikro i jako takie mogą stanowić drogowskaz dla wszystkich podmiotów zajmujących się dziedziną kulturalnej aktywności. Mając na uwadze fakt, że przewidywane przeobrażenia sfery kultury będą procesem długotrwałym, przyjęto, że okres dziesięciu lat obowiązywania niniejszego dokumentu programowego jest wystarczający do realizacji założonych w nim celów, które przeprowadzą podkarpacką kulturę przez okres przejściowy i umożliwią jej dostosowanie do obowiązujących trendów po wprowadzonych zmianach, a tym samym osiągnięcie poziomu oczekiwanego i wymaganego w realiach XXI w.

Strategia Rozwoju Powiatu Przeworskiego na lata 2007-2013

W obszarze strategicznym Kultura i Dziedzictwo Kulturowe wyznaczono następujący priorytet i cele działania dla obszaru całego powiatu:

Priorytet: Zachowanie dziedzictwa kulturowego oraz poprawa jakości i dostępności infrastruktury kultury w powiecie.

Cel 1 Ochrona dziedzictwa kulturowego powiatu

Działania:

1. Rewaloryzacja i rewitalizacja obiektów dziedzictwa kulturowego, zwłaszcza kulturowo zdegradowanego środowiska
2. Opracowanie i wdrożenie programu rewitalizacji Zespołu Pałacowo-Parkowego w Przeworsku
3. Modernizacja infrastruktury kolejki wąskotorowej
4. Ochrona dóbr kultury materialnej (w szczególności zabytków nieruchomych oraz zabytków ruchomych – wytworów sztuki i rzemiosła)
5. Budowa i modernizacja systemów ochrony i monitorowania obiektów dziedzictwa kulturowego na terenie powiatu

Cel 2: Rozwój infrastruktury kulturalnej i wspieranie działalności kulturalnej w powiecie

Działania:

1. Wspieranie rozwoju instytucji i organizacji życia kulturalnego, w szczególności na terenach wiejskich

2. Modernizacja i rozbudowa istniejącej infrastruktury kulturalnej
3. Poprawa jakości środowiska kulturowego powiatu
4. Zwiększenie możliwości dostępu do kultury
5. Aktywizacja rozwoju małych miejscowości jako lokalnych ośrodków usług kulturalnych
6. Rozbudowa i modernizacja obiektów służących aktywności kulturalnej, w tym służących wykorzystaniu rzemiosła i rękodzieła jako pozarolniczych źródeł dochodu ludności wiejskiej
7. Tworzenie właściwych warunków rozwoju instytucji kultury
8. Wymiana kulturalna dzieci i młodzieży
9. Utrzymanie i rozwój sieci bibliotek publicznych w powiecie
10. Informatyzacja placówek działalności kulturalnej
11. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników instytucji kultury

Cel 3 Kształtowanie i promowanie kulturowej tożsamości powiatu

Działania:

1. Stworzenie i wdrożenie Powiatowego Programu Ochrony Zabytków
2. Ochrona tożsamości kulturowej powiatu, wzmocnienie procesów integracyjnych w społeczności lokalnej
3. Rozwój i kształtowanie kulturowej świadomości obywatelskiej
4. Powołanie Centrum wspierania Folkloru Ziemi Przeworskiem (koordynacja, promowanie, sponsoring)
5. Poznanie dziedzictwa kulturowego powiatu i jego tradycji poprzez organizacje konkursów, konferencji i pogadanek itp.
6. Propagowanie wiedzy o powiecie – zwłaszcza wśród młodzieży szkolnej (organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych, wyznaczenie „szlaków kulturowo-historycznych” itp.)
7. Promocja korzyści ze współpracy władz powiatu z organizacjami i instytucjami kulturalnymi, działającymi na terenie powiatu
8. Promowanie tradycji rzemiosła artystycznego formie jarmarków, pokazów, kiermaszów
9. Zachowanie wartości środowiska kulturowego i przyrodniczego powiatu
10. Wspieranie twórczości artystycznej o znaczeniu lokalnym i regionalnym

11. Pozyskiwanie środków finansowych na wspólne projekty w zakresie współpracy kulturalnej prezentujących i upowszechniających dziedzictwo kulturowe w tym pogranicza polsko-słowacko-ukraińskiego (programy edukacyjne, trasy turystyczne, imprezy folklorystyczne, festyny archeologiczne itp.)
12. Wymiana i wspólna realizacja wystaw, spektakli, koncertów, prezentacji amatorskiego ruchu artystycznego
13. Popularyzacja i promocja obiektów zabytkowych oraz ich wykorzystanie jako miejsc szczególnie atrakcyjnych turystycznie
14. Wspieranie folkloru oraz zanikających zawodów
15. Integracja społeczności powiatu poprzez kulturę
16. Organizacja imprez kulturalnych o zasięgu lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym
17. Publikowanie materiałów dokumentujących i popularyzujących dziedzictwo i krajobraz kulturowy
18. Działania na rzecz edukacji kulturalnej
19. Wspieranie rozwoju instytucji i organizacji życia kulturalnego, kulturalnego szczególności na terenach wiejskich

Cel 4 Poprawa jakości środowiska kulturowego

Działania:

1. Ochrona krajobrazu kulturowego
2. Utworzenie powiatowej bazy danych o możliwościach aktywności kulturalnej, informatorów specjalistycznych, giełd ofert kulturalnych
3. Zapewnienie środków na zakup zbiorów, komputeryzację procesów katalogowania i udostępniania zbiorów, zabezpieczenie zbiorów, również przez ich mikrofilmowanie i digitalizację, na obsługę użytkowników niepełnosprawnych
4. Inicjowanie i wspieranie innowacji w działalności kulturalnej na terenie powiatu
5. Pośredniczenie w nawiązywaniu kontaktów między instytucjami kulturalnymi a przedsiębiorstwami
6. Rozpowszechnianie informacji o osiągnięciach kulturalnych powiatu, organizowanie konkursów
7. Tworzenie i wspieranie ośrodków doradczych, ośrodków aktywności kulturalnej, publikacji informatorów

8. Wzmocnienie i kreowanie wizerunku Przeworska jako powiatowego centrum działalności kulturalnej
9. Organizowanie i wspieranie instytucji, imprez i przedsięwzięć umożliwiających kontakty i rozwijanie współpracy sferze nauki i kultury
10. Wspieranie rozwoju systemu informacji kulturalnej i turystycznej
11. Tworzenie warunków do dokształcania, doskonalenia zawodowego twórców, menedżerów i pracowników kultury
12. Dokumentowanie działalności społeczno-kulturalnej, ze szczególnym uwzględnieniem istniejących podmiotów działalności kulturalnej, osób zajmujących się animacją i organizacją życia kulturalnego, imprez i wydarzeń kulturalnych w powiecie.

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

5.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy (analiza dokumentów programowych gminy)

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gać.

Ochrona walorów przyrodniczych

Wyróżnia się kilka klas naturalności krajobrazu biorąc pod uwagę udział człowieka w jego kształtowaniu:

- Krajobraz pierwotny – nie użytkowany i niezmieniony,
- Krajobraz naturalny – użytkowany i nieznacznie zmieniony,
- Krajobraz kulturowy – ukształtowany przez człowieka, lecz w sposób nieniszczący przyrody,
- Krajobraz zdewastowany – zmieniony całkowicie przez człowieka na jego niekorzyść.

Ochrona wartości kulturowych

Ochrona zabytków oznacza zachowanie i właściwe wykorzystanie oraz konserwację, rewaloryzację, renowację wszelkich dóbr kultury materialnej występujących zarówno zespołowo jak i w postaci pojedynczych obiektów. Ochrona wartości kulturowych w Polsce

wyrażona jest systemem zorganizowanych przepisów prawa zawartych w Ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury.

Po wielowiekowej historii gminy Gać na terenie gminy pozostało niewiele, a z punktu widzenia planowania przestrzennego pozostała jedynie:

- Historyczna sieć osadnicza wraz z wytworzoną komunikacją,
- Układy urbanistyczne wsi wraz z historyczną zabudową,
- Zespoły sakralne (Gać) i dworsko-parkowe (Mikulice),
- Zespół Uniwersytetu Ludowego (Gać).

Szczegółowy wypis z rejestru obiektów zabytkowych zarejestrowanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków podano w dołączonym wypisie. Ponadto dołączono decyzje Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wraz z mapkami dla obiektów szczególnie chronionych. Na terenie gminy znajdują się jeszcze cmentarze w Gaci i Ostrowie podlegające ochronie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz cmentarzysko w Gaci zarejestrowane pod nr A-711/573 z 1970 r. (stanowisko archeologiczne).

Podstawę ochrony środowiska kulturowego w studium stanowią strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa „A”

Strefa „A”, tj. ścisłej ochrony konserwatorskiej (obowiązek zachowania i rewaloryzacji obiektów). Zmiany wymagają zatwierdzenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Strefa obejmuje obiekty, dla których zostały wydane decyzje Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Strefa „B”

Dotyczy ochrony zachowanych elementów ukształtowania przestrzennego. W zakres tej strefy wchodzi zabudowa zagrodowa mieszkaniowa i gospodarcza wykazana w spisie zabytków zarejestrowanych przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dla gminy Zarzeczce. Charakter nowej zabudowy dla wsi posiadających od kilku do kilkunastu obiektów mieszkalnych i gospodarczych zabytkowych musi być zachowany w bezpośrednim ich

sąsiedztwie co do wysokości budynków i charakteru dachu. Likwidacja budynków zabytkowych wymaga opracowania dokumentacji fotograficznej budynku i otoczenia.

Strefa „K”

Dotyczy ochrony krajobrazu. W skład tej strefy wchodzi wszystkie zabytkowe cmentarze oraz parki przydworskie.

Strefa „E”

Ochrony ekspozycji dotyczy określonych miejsc widokowych na obiekty zabytkowe lub tereny krajobrazowe. Na tych terenach nie wolno realizować obiektów przesłaniających widok na obiekt zabytkowy bez zgody wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Strefa dotyczy terenów wokół stref „A” i „K”.

Strefa „W”

Dotyczy ochrony archeologicznej, tj. wszystkich stanowisk archeologicznych, na których jakakolwiek realizacja wymaga zgody Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Dla stanowisk wymienionych niżej w przypadku opracowania miejscowych planów zagospodarowani przestrzennego obowiązuje wymóg objęcia ich ochroną konserwatorską w planie miejscowym.

OBSZAR 1

Stanowiska: St. 8/AZP 103-80/10, St. 1/AZP 103-80/14, St. 15/AZP 103-80/51, St. 16/AZP 103-80/52, St. 17/AZP 103-80/53, St. 18/AZP 103-80/54, St. 19/AZP 103-80/55, St. 20/AZP 103-80/56, St. 21/AZP 103-80/57, St. 24/AZP 103-80/60,

OBSZAR 2

Stanowiska: St. 9/AZP 104-80/141, St. 7/AZP 104-80/28, St. 4/AZP 104-80/7, St. 6/AZP 104-80/21, St. 5/AZP 104-80/20, St. 38/AZP 104-80/19, St. 1/AZP 104-80/18, St. 31/AZP 104-80/17, St. 37/AZP 104-80/16, St. 36/AZP 104-80/15, St. 35/AZP 104-80/14, St. 27/AZP 103-80/63, St. 29/AZP 103-80/65, St.30/AZP 103-80/66, St 31/AZP 103-80/67.

Wyżej wymienione stanowiska archeologiczne są wymienione w dokumencie: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gać. Szczegółowy wykaz stanowisk archeologicznych znajduje się w aneksie nr 12.5.

5.2.Charakterystyka zasobów oraz analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy

5.2.1. Zarys historii obszaru gminy

Białoboki – według legendy nazwa wsi ma pochodzić od nazwy potoku – „Biały Potok”, który w języku niemieckim zwany był „Bach”. Z czasem słowo to uległo przekształceniu na „boki”.

1424 r. – pierwsza pisemna informacja o Białobokach (Byelaboki), które znajdowały się w „districtus” Przeworsk.

1515 r. we wsi osiadłych 6 łanów. Dominowały gospodarstwa zagrodnicze. XVI - XVIII w. – wieś w posiadaniu możnego rodu Korniaktów, którzy zbudowali tutaj zamek i mieli siedzibę rodową. W skład klucza białobłockiego wchodziły wsie: Białoboki, Albigowa, Ostrów, Rogóżno, Mikulice, Wolica, Tarnawka, Kraczkowa, Wysoka, Handzlówka, część Dębowa.

1713r. – We wsi było 12 gospodarstw zagrodniczych. Wieś dawała 6 dragonów na usługę dworską.

1624 r. – najazd Tatarów. Zamek w Białobokach zniszczony przez najeźdźców. Do dziś widoczne są zwaliska ziemne, resztki piwnic – pozostałość po tej budowli. Na polach między Białobokami a Dębowem miał zostać pochowany dowódca jednego z oddziału tatarskiego, który poległ w Nowosielcach. Do dziś to charakterystyczne miejsce nosi nazwę „Tatar”.

1739 r. - po wymarciu rodu Korniaktów wieś znalazła się w posiadaniu Marianny Bratkowskiej właścicielki Markowej, Mikulic, Ostrowa, Wolicy.

XIX w. – wieś znajdowała się w ordynacji Lubomirskich z Przeworska.

1887 r. – założenie pierwszej szkoły w Białobokach (nauka w domu prywatnym). 1889 r. – oddano budynek szkolny.

W latach **1935 – 1952** wieś w gminie Markowa

Warto zapoznać się z ciekawymi historiami, czy legendami związanymi z tą miejscowością. Jedną z nich dotyczy **zamku białobockiego**, który był własnością Korniaktów. Konstanty Korniakt prowadził wojny podjazdowe z właścicielem Łąncuta Stanisławem Stadnickim zwanym „Diabłem Łąncuckim”.

Dębów

Wieś położona na południowy zachód od Przeworska na Wysoczyźnie Kańczuckiej, która jest częścią Kotliny Sandomierskiej. Przez wieś przebiegają drogi powiatowe: Przeworsk - Markowa, Dębów - Nowosielce, Dębów - Wojciechówka.

Otoczające Dębów wzgórza to moreny czołowe (pozostałości po lodowcu), które wznoszą się na wysokość ponad 239 m n.p.m. Przez wieś przepływa potok Nowosiółka (dopływ Mleczyki), w dolinie którego znajdują się zabudowania wsi (200 - 207 m n.p.m.).

Gać

Gać – nazwa wsi oznacza z języka staropolskiego tamę, groblę. Wiąże się ona z nazwą sąsiedniego Ostrowa (wyspa) i wskazuje na wilgotność terenu. W 1375 r. wymieniana jako Hawryłowa Gać (Hawryło – imię ruskie), później „Gabrielowi Gać” (1424 r.). Następnie zniemczona na „Gacz Niemiecki”

1375 r. - Pierwsza informacja o wsi w przywileju wydanym na rzecz wsi Mikulice.

1447 r. - Wieś w dobrach klucza kańczuckiego należącego do bogatego rodu Pileckich. Do dóbr Pileckich wieś należała do 1530 r.

1530 r. – dobra kańczuckie, w tym Gać przeszła w posiadanie Stanisława Odrowąża. Kolejne koligacje rodzinne sprawiają, że kolejnymi właścicielami są: Jan Krzysztof Tarnowski, Jan Kostka, Aleksander Ostrogski, Stanisław Lubomirski. W rękach Lubomirskich była Gać do początków XVIII w.

1624 r. – wieś ucierpiała w czasie najazdu tatarskiego pod wodzą Kantymira. Ludność została wzięta w niewolę tatarską (jasyr), kościół i zabudowania wsi spalone.

1628 r. – we wsi gospodarstwa kmiecy zajmowały obszar 27 łanów a w 1651 r. 24 łany.

1720 r. – Klucz kańczucki wraz z Gacią w rękach Sanguszków.

1793 r. Anna Sanguszko sprzedała klucz kańczucki Karolowi Szydłowskiemu. Szydłowscy zaczęli sprzedawać pojedyncze wsie, doprowadzając do rozpadu potężnych dóbr.

1798 r. – Gać została sprzedana Łastowieckiemu, następnie była w rękach Terleckich, by ostatecznie znaleźć się w kompleksie dóbr Lubomirskich z Przeworska.

Koniec XIX w. – rozwój na terenie wsi ruchu ludowego. Gać zaliczała się pod tym względem do jednych z najaktywniejszych wsi pod przeworskich.

Przełom XIX/XX w. – rozwój ruchu kulturalnego i patriotycznego we wsi – Powstanie Kółka Rolniczego, zorganizowanie Drużyny Bartoszowej, teatr włościański.

1909 r. (publikacja) - odkrycie cmentarzyska ciałopalnego (ponad 180 grobów) przez prof. Karola Hadaczka. Odkrycie to dało nazwę kulturze archeologicznej - Kultura Przeworska, która w okresie wpływów rzymskich zajmowała większą część ziem polskich. (ponowne badania archeologiczne 2008 – 2011 r.)

1933 r. uroczyste otwarcie uniwersytetu orkanowego (kierownikiem uniwersytetu był Ignacy Solarz (zamordowany przez Niemców w czasie II wojny światowej)

1943 r. – rozstrzelanie przez Niemców na placu szkolnym działaczy ruchu ludowego.

1939 – 1944 –aktywny udział mieszkańców wsi w walce z okupantem.

Mikulice

Nazwa **Mikulice** pochodzi prawdopodobnie od zruszczonego imienia „Mikuły”. Końcówka „-ice” wskazuje na nazwę wczesnośredniowieczną, patroniczną, co świadczy o bardzo długiej historii tej miejscowości.

1375 r. – pierwsza informacja o tej miejscowości (Myculicze). Otton z Pilczy nadał wieś wraz z dwoma łanami na folwarki Wierzbięcie (przed 1375 r. wieś w dobrach Pileckich).

1407 r.– informacja o istnieniu murowanego dworu i parku ze stawem.

1447 r. – Mikulice w kluczu kańczuckim

XVII w. – właścicielami wsi Korniaktowie z Białobok. Następnie właścicielami wsi – Potoccy, Bratkowscy, Wolscy. Wieś należała do parafii w Ostrowie.

XIX/XX w. – właścicielami dóbr ziemskich w Mikulicach byli Stojałowscy, Turnauowie.

W nocy z 12 na 13 listopada 1993 r. - uległ zniszczeniu w wyniku pożaru murowany dwór

Ostrów

Ostrów – nazwa wsi oznacza wyspę. W średniowieczu był to obszar bardzo wilgotny. Wieś powstała wokół takich miejsc „na wyspie”. Także nazwa sąsiedniej miejscowości Gaci związana jest z warunkami naturalnymi jakie tutaj przed setkami lat panowały.

1375 r. – pierwsza pisana informacja o Ostrowie. Wieś wymieniana jest w dokumencie dotyczącym Mikulic.

1447r. – Ostrów w kluczu kańczuckim.

1583 r. – wieś należała do rodu Jarosławskich.

1601 r. - parafię w Ostrowie ufundował Konstanty Korniakt – właściciel Białobok. W 1627 r. wybudowano kościół

1628 r. i 1651 r. – gospodarstwa kmiecy w Ostrowie i sąsiedniej Wolicy zajmowały obszar 8 łanów.

XIX/XX w. – rozparcelowanie miejscowego folwarku.

1940 r. - Oddanie nowego kościoła.

Wolica

Wolica nie posiada własnej historii, dzieje jej związane były z Ostrowem. Dopiero od 1926 roku stała się samodzielna. Nazwa powstała od wąwozu w wysokich wałach, w których Tatarzy w 1624 roku urządzili magazyn broni zwany zwolicą. W 1880 największa posiadłość we wsi należała do Józefa Stojałowskiego.

5.2.2. Krajobraz kulturowy

Na terenie gminy Gać występuje tylko krajobraz kulturowy. W ramach tego krajobrazu znajduje się cała gmina zarówno w zakresie istniejącej zabudowy jak i terenów rolnych. Na terenie gminy nie występują żadne parki krajobrazowe ani tereny chronionego krajobrazu. Pozostał jedynie park przydworski w miejscowości Mikulice, stanowiący obecnie mienie komunalne.

Obszar gminy Gać położony jest w Kotlinie Sandomierskiej w środkowej części Pogórza Rzeszowskiego. Jest to obszar przeważnie lekko pagórkowaty wyniesiony od 210 do 240 m n.p.m., porożcinany dolinami dopływów Mleczki, Markówki i Nowosiółki. Wysokości względne dochodzą do 30 m, nachylenia są zmienne i nie przekraczają 20%. Gmina Gać położona jest w środkowej części województwa podkarpackiego. Zgodnie z przyjętym w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego systemem obszarów funkcjonalnych gmina Gać leży w paśmie silnie zurbanizowanym i przeznaczonym do dalszego rozwoju, związanym z układem komunikacyjnym wschód – zachód. Najbliższym ośrodkiem o znaczeniu regionalnym jest Rzeszów, o znaczeniu ponadregionalnym jest – Przeworsk i o znaczeniu ponadlokalnym – Kańczuga. Bliskość tych trzech ośrodków o różnej hierarchii daje gminie wystarczające warunki do rozwoju innych funkcji poza rolniczą, tj. w handlu hurtowym i składowaniu. Gmina Gać administracyjnie podzielona jest na 6 miejscowości: Białoboki, Dębów, Gać, Mikulice, Ostrów i Wolice.

5.2.3. Zabytki nieruchome

Zgodnie z *ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* **zabytki nieruchome** stanowią w szczególności:

1. krajobrazy kulturowe;
2. układy urbanistyczne, rralistyczne i zespoły budowlane;
3. dzieła architektury i budownictwa;

4. dzieła budownictwa obronnego;
5. obiekty techniki, w szczególności kopalnie, huty, elektrownie i inne zakłady przemysłowe;
6. cmentarze;
7. parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni;
8. miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Wykaz zabytków nieruchomych znajduje się w załączniku nr 2: Zabytki nieruchome z terenu gminy Gać nie wpisane do rejestru zabytków.

5.2.4. Zabytki ruchome

Na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zabytki ruchome stanowią w szczególności:

1. dzieła sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej;
2. kolekcje stanowiące zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje;
3. numizmaty oraz pamiątki historyczne, a zwłaszcza militaria, sztandary, pieczęcie, odznaki, medale i ordery;
4. wytwory techniki, a zwłaszcza urządzenia, środki transportu oraz maszyny i narzędzia świadczące o kulturze materialnej, charakterystyczne dla dawnych i nowych form gospodarki, które dokumentują poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego;
5. materiały biblioteczne, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach;
6. instrumenty muzyczne;
7. wytwory sztuki ludowej i rękodzieła oraz inne obiekty etnograficzne;
8. przedmioty upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

5.2.5. Zabytki archeologiczne

Zgodnie z *ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* **zabytki archeologiczne** to w szczególności:

1. pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa;

2. cmentarzyska;
3. kurhany;
4. relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

W miejscowości Gać znajduje się cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich wpisane do rejestru zabytków województwa podkarpackiego pod nr A-711/573 w dniu 02.12.1970 r.

Na początku XX wieku pewną część wsi stanowiły tzw. „łany dworskie”. Na jednym z takich pól miejscowa ludność odkryła w trakcie prac ziemnych tajemnicze, żelazne przedmioty. Przebywający w tym czasie w pobliskim mieście Przeworsku hrabia Jan Mycielski, słynący ze swojej pasji do starożytności odkryte przedmioty zidentyfikował jako antyczne „dzidy” i włączył je do swojej kolekcji. Prawdopodobnie na tym zakończyła by się historia tego miejsca. Gdyby nie kolejny, szczęśliwy zbieg okoliczności. Otóż w sąsiadującej z Gacią miejscowości Białoboki robotnicy przypadkowo natrafili na cmentarzysko z epoki brązu. Ówczesny ordynat i konserwator zabytków Galicji Wschodniej, Andrzej książę Lubomirski wraz z małżonką zwrócili się do młodego lwowskiego archeologa Karola Hadaczka z prośbą o przebadanie białobockiego cmentarzyska, przekazując również na ten cel niezbędne środki. Karol Hadaczek przybył więc do Białoboków i w roku 1904 przeprowadził metodyczne badania. Niestety, nie wiadomo, gdzie znajdują się zabytki z tego cmentarzyska. Przebywając w roku 1904 w Białobokach profesor dowiadyuje się o znaleziskach dokonanych w miejscowości Gać. Udał się, więc na wskazane przez mieszkańców miejsce odkrycia i przeprowadził wstępne badania wykopaliskowe. W bardzo krótkim czasie, w ciągu miesięcy letnich roku 1905 Karol Hadaczek rozkopał zasadniczą część cmentarzyska obejmującą prawdopodobnie znaczny obszar. Wyniki swych wykopalisk opublikował w roku 1909 r. Po ukazaniu się publikacji było to największe znane cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich. Wśród odkrytych przez niego zabytków znalazły się również tak cenione w tym okresie dziejów fragmenty importowanych z terenów prowincji rzymskich naczyń metalowych. W skład inwentarzy grobów męskich wchodziła broń i oprządzenie jeździeckie. W pochówkach kobiecych natomiast natrafiano na narzędzia i przybory toaletowe. W obydwu kategoriach grobów występowały części stroju, tj. zapinki służące do spinania odzieży, sprzączki oraz okucia końca pasa. Brak jest informacji, co stało się bezpośrednio po zakończeniu badań z odkrytymi zabytkami. Niewątpliwie w wyniku rozmaitych wydarzeń historycznych eksponaty z cmentarzyska uległy rozproszeniu. W chwili obecnej duży zbiór naczyń oraz przedmiotów

metalowych przechowuje Muzeum Archeologiczne w Krakowie, a pewna część zalega w magazynach Muzeum Historycznego we Lwowie.

Do roku 2008 nie wiadomo, gdzie dokładnie położone jest to słynne cmentarzysko. Latem roku 2008 pani Anna Lasota archeolog wraz ze skromną grupą studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego dotarła na gackie „łany”. Efektem tego pierwszego sezonu badawczego jest odkrycie przeszło dwudziestu grobów męskich i kobiecych, z których pozyskano kilkadziesiąt cennych dla świata naukowego zabytków. Wśród nich znajdują się również unikatowe przedmioty mające swe analogie aż w dalekiej Skandynawii. Jednak najbardziej zaskakującym znaleziskiem był szkieletowy pochówek młodej kobiety, przy której znaleziono bogate wyposażenie świadczące o jej wysokiej pozycji społecznej.

We wrześniu 2011 r. dobiegł końca kolejny sezon badawczy na cmentarzysku. W sumie odkryto i wyeksplorowano 42 obiekty archeologiczne, z czego 26 to groby ciałopalne. Pomimo przebadania już znacznej powierzchni stanowiska, nie uchwycono jego granic. Łącznie z pochówkami odkrytymi przez Karola Hadaczka nekropola liczy już blisko 220 pochówków. Na uwagę zasługuje fakt, iż wszystkie pochówki datowane są na podstawie wyposażenia na wczesny okres wpływów rzymskich, tzw. fazę B2. Najbardziej spektakularnym odkryciem sezonu 2011 jest pochówek zbiorowy, w którym wyróżniono pięć grobów popielnicowych.

Na obszarze Gminy Gać zewidencjonowano 105 stanowisk archeologicznych. Stanowiska archeologiczne z terenu Gminy Gać występują na pięciu obszarach: AZP 103-79, AZP 103-80, AZP-103-81, 104-79 oraz AZP 104-80. Szczegółowy wykaz stanowisk archeologicznych znajduje się w aneksie nr 12.5. Rejestr stanowisk archeologicznych. Do wglądu w pokoju nr 6 Urzędu Gminy w Gaci znajdują się Karty adresowe stanowisk archeologicznych.

5.2.6. Dziedzictwo niematerialne

Bardzo ważną częścią dziedzictwa oprócz zabytków, dzieł sztuki i kolekcji cennych eksponatów jest także tradycja, żywe niematerialne przejawy kultury odziedziczone po przodkach i przekazywane kolejnym pokoleniom.

Niematerialne dziedzictwo kulturowe, choć kruche, jest niezmiernie istotne w procesie kształtowania tożsamości każdej grupy społecznej i jednostki. Przetrawanie dziedzictwa niematerialnego w jego wielkim bogactwie jest warunkiem utrzymania różnorodności

kulturowej w obliczu postępującej globalizacji. Wzajemne zrozumienie niematerialnego dziedzictwa kulturowego różnych społeczności pomaga w prowadzeniu międzykulturowego dialogu i zachęca do wzajemnego poszanowania innych sposobów życia. Ta wartość niematerialnego dziedzictwa kulturowego dostrzeżona została przez UNESCO, które w 2003 r. uchwaliło Konwencję w sprawie ochrony tego dziedzictwa.

„Niematerialne dziedzictwo kulturowe”, w rozumieniu Konwencji, przejawia się między innymi w następujących dziedzinach:

- a) tradycje i przekazy ustne, w tym język jako nośnik niematerialnego dziedzictwa kulturowego;
- b) sztuki widowiskowe i tradycje muzyczne;
- c) zwyczaje, rytuały i obrzędy świąteczne;
- d) wiedza i praktyki dotyczące przyrody i wszechświata;
- e) umiejętności związane z rzemiosłem tradycyjnym.

Bez wątplenia do niematerialnego dziedzictwa zaliczyć możemy:

Zespół Pieśni i Tańca „GACOKI”

Już w 1908 roku w Gaci powstał teatr i Chór Włociański. W 1912 roku w ramach „Drużyny Bartoszewej” powstał „Zespół Muzyki i Śpiewu”. Przez cały czas prężnie rozwijał się teatr. W 1916 roku powstało Koło Młodzieży, w którym młodzi ludzie uczyli się śpiewu i tańca. W 1925 roku Koło Młodzieży zorganizowało pierwsze Chłopskie Dożynki.

Od tego momentu wieś organizowała co roku dożynki, aż do wybuchu II wojny światowej. W 1930 roku poszerzono program o pieśni i melodie gackie (gacek, przepiórka, ciuryło), które od tej pory stanowią kanon artystyczny zespołu. Powstał w tym czasie również chór męski. W latach 1935-1939 Zespół stał się znany w całym kraju. W latach okupacji hitlerowskiej zespół nie zaprzestał swojej działalności. Miejscem występów w tym czasie była Gacka Górka,

Markowa i las w Lipniku. W 1959 roku patronat nad zespołem przejęła Gminna Spółdzielnia i było tak nieprzerwanie do 1985 roku. Gminna Spółdzielnia w Gaci finansowała zakup strojów, instrumentów, przejazdy, instruktora itp. W czasie, kiedy kierownictwo nad zespołem przejął Tadeusz Bembien, zespół wystawia „Starodawne Wesele Gackie”. W latach 70-tych zespół występował w Bułgarii, na Ukrainie, tj. w Drohobyczu, Istebniku i Truskawcu. Swoje oryginalne piosenki, tańce i stroje zespół prezentował na konkursach, przeglądach i festiwalach zdobywając nagrody i wyróżnienia. Zespół wielokrotnie występował w radio i telewizji, uczestniczył w zbiórkach na finansowanie budowy Zamku Królewskiego w Warszawie. Najstarszymi tańcami wykonywanymi przez zespół są: gacok, przepiórka, ciuryło, majdaneczek, ułaniczek, szewc i żyd. Kultura taneczna i muzyczna przekazywana jest w Gaci z pokolenia na pokolenie przez zaangażowanych czynnie rodziców i aktywnych w pracach społecznych rolników. Od 2007 roku odbywa się coroczny Regionalny Przegląd Zespołów Tańca Ludowego „GACOK” .

Kapela Ludowa „GACOKI”

Kapela „Gacoki” jest kontynuatorem ponad 90-letniej tradycji folklorystycznej wsi Gać. Jest to zespół o bogatych tradycjach, pielęgnujący starodawne muzykowanie. Członkowie kapeli to muzycanci grający na tradycyjnych instrumentach ludowych: skrzypcach, cymbałach, klarncie, akordeonie, kontrabasie. Kapela występowała w kraju i za granicą. Kapela zdobyła wiele nagród i wyróżnień. Wielokrotnie występowała w radio i telewizji.

Kapela stanowi nieodłączny element Regionalnego Zespołu Pieśni i Tańca „Gacoki”, który w 1996 roku otrzymał Nagrodę im. Oskara Kolberga z osobistymi gratulacjami Premiera Włodzimierza Cimoszewicza oraz Ministra Kultury i Sztuki Zdzisława Podkańskiego.

5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

Zgodnie z art. 7 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami **formami ochrony zabytków są:**

1. wpis do rejestru zabytków,
2. uznanie za pomnik historii,
3. utworzenie parku kulturowego,
4. ustalenie ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków

Rejestr zabytków dla zabytków znajdujących się na terenie województwa podkarpackiego prowadzony jest przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Przemyślu. Sposób prowadzenia rejestru oraz ewidencji zabytków określono w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r., w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granice niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2011 r., Nr 113, poz. 661).

W rejestrze zabytków województwa podkarpackiego znajdują się następujące obiekty z terenu Gminy Gać (stan na dzień 10.11.2010 r.)

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Nr rejestru	Data wpisu
1.	Białoboki	Pozostałości zespołu zamkowego	A-509	05.10.1993
2.	Gać	Budynek Uniwersytetu Ludowego	A-510	25.10.1993
3.	Ostrów	Stary cmentarz rzym.-kat. z kaplicą	A-520	12.05.1993
4.	Gać	Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich	A-711/573	02.12.1970
5.	Gać	Kościół paraf. rzym.-kat.	A-409	16.03.2010

Pozostałości zespołu zamkowego w Białobokach

Zamek obronny Korniaktów usytuowany jest na wzgórzu zlokalizowanym na rozwidleniu dróg Gać-Ostrów-Białoboki. Zamek pochodzi z XVI wieku, a jego powstanie łącznie jest z osobą Konstantego Korniakta. Zniszczony został prawdopodobnie przez Stanisława Diabła Stadnickiego. W czasie II wojny światowej wysadzony przez Niemców. Zachowane jego fragmenty to zarys wyniesienia, odcinek muru o długości 7 m, szerokości 0,5 m, i wysokości ok. 70 cm wykonany z cegły i kamienia łamanego łączonych twardą i spoistą zaprawą, który jest usytuowany wzdłuż wschodniej krawędzi wzgórza. Wzgórze wyniesione ok. 4 m ponad teren, otoczone jest śladami fosy i wału z bastionami splantowanymi na gościniec i drogę wiejską od strony wschodniej i południowej. Na terenie wzgórza widoczne nierówności kryjące zapewne fragmenty murów oraz zejście do piwnic. Dawny zamek Korniaktów jest jedną z nielicznych XVI wiecznych budowli obronnych znajdujących się na obszarze woj. Podkarpackiego związaną z wybitną na tym terenie postacią Konstantego Korniakta.

Budynek Uniwersytetu Ludowego

Budynek Uniwersytetu Ludowego w Gaci wraz z budynkiem gospodarczym, zbudowany w latach 1934-1935 wg projektu Jana Koszyc-Witkiewicza w stylu zakopiańskim, z cegły i kamienia łupanego (cokół i filary) częściowo tynkowany, na rzucie w kształcie litery „V” z ryzalitami bocznymi, częściowo podpiwniczony-I-kondygnacyjny z użytkowanym poddaszem, dach czterospadowy kryty dachówką z okapem na drewnianych kroksztynach, kroksztynach facjatami krytymi odrębnymi daszkami. Elewacja wschodnia od strony planowanego dziedzińca wieloosiowa, oś środkowa z wejściem ograniczona skarpami, również nimi flankowane naroża, cokół wysoki z piaskowca, otwory okienne po dwa o zróżnicowanych wysokościach w ceglanych opaskach, pozostałe partie ścian gładko tynkowane, drzwi klepkowe, zakończone półkolistym naświetlem i zdobione okuciami i gwoździami, do nich szerokie wejście po schodach, w partii dachowej na środku prostokątna

facjatka, a po obu jej stronach lukarny w kształcie powieki. Elewacja boczna-południowa -3-osiowa z wejściem po schodkach na osi środkowej, oskarpowana na osiach skrajnych w partii cokołu-dwie piwnice zakończone półkoliście, na parterze podłużne okna łączone po dwa, otwór wejściowy ujęty w kamienny portal. Elewacja tylna-zachodnia z bocznymi ryzalitami szczytowo zakończonymi i oskarpowanymi, część środkowa skomponowana rytmem poziomych i pionowych okien ze skarpami w środku. Facjatka zajmująca całą płaszczyznę części środkowej budynku z podziałami jak niżej. Elewacja północna-tylna z otworami okiennymi rozwiązana analogicznie jak południowa. Układ wnętrza bez zniekształceń, zgodny z pierwotnym projektem. Budynek gospodarczy zlokalizowany przy wjeździe utrzymany jest w takim samym stylu.

Budynek Uniwersytetu Ludowego w Gaci zaprojektowany przez wybitnego architekta jest jedynym przykładem obiektu w stylu zakopiańskim występującym na terenie byłego województwa przemyskiego. Ma zachowaną oryginalną architekturę i pełni pierwotną funkcję. Posiada duże walory estetyczne i historyczne.

Stary cmentarz rzym.-kat. z kaplicą

Stary cmentarz rzymskokatolicki w Ostrowie, gm. Gać, położony na południe od kościoła usytuowany przy głównej drodze do wsi, przy stronie wschodniej drogi polnej, na wzgórzu, od zachodu sąsiaduje z nowym cmentarzem, od pozostałych stron graniczy z polami ornymi. Założony na planie prostokąta zajmuje działkę nr 423 o pow. 0,45 ha. Teren jest obrzeżony drzewami i krzewami. Granicę zachodnią wytycza rząd akacji i jesionów zaś wschodnią lipy i akacje. Tylko na 1/3 cmentarza zachowały się nagrobki i mogiły, pozostały teren jest pusty. Z danego układu cmentarza zachowała się kaplica neogotycka, z kryptami m. In. z prochami Jana Balwierzaka, kanonika i proboszcza zmarłego w 1903 r., usytuowane w pñ.-wsch. części cmentarza. Przy niej od strony północnej skupionych jest 10 nagrobków kamiennych, z których najstarszy jest z poł. XIX w. Są one wolnostojące, w formie kamiennych postumentów z figurą, krzyżem względnie krzyży żeliwnych na cokołach kamiennych.

Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich

Na terenie parceli gruntowej nr 154/8/1889, położonej na terenie wsi Gać, powiat przeworski, w pobliżu granicy z wsią Markowa znajduje się ciałopalne cmentarzysko kultury przeworskiej z okresu wpływów rzymskich. Cmentarzyska z tego okresu są swoistą skarbnicą wiedzy. Szczegółowe badania pojedynczego grobu prowadzone przez archeologa mogą dostarczyć nie tylko takich informacji jak wiek czy płeć zmarłego, ale również pozwalają określić jego status w plemienu oraz zajęcia, jakie prowadził w trakcie życia. Panujące w okresie rzymskim zwyczaje nakazywały wkładanie do grobów przedmiotów, które zmarły posiadał za życia. Ludność tworząca kulturę przeworską paliła swoich zmarłych na stosach. Pochówki szkieletowe są spotykane rzadko i uważane są za dowód obcych wpływów kulturowych. Cmentarzysko to jest ważnym obiektem archeologicznym i posiada duże znaczenie dla badań nad przeszłością naszego kraju.

Od cmentarzyska w Gaci, położonego w pobliżu miasta Przeworsk, powstała nazwa „kultura przeworska”, która w okresie wpływów rzymskich zajmowała większą część ziem polskich.

Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP w Gaci

Kościół parafialny w Gaci usytuowany przy głównej drodze przez wieś. Wybudowany został w latach 1893-1894. Murowany, założony na rzucie prostokąta. Trzynawowy o układzie bazylikowym. Od zachodu prezbiterium, zamknięte pięcioboczne, od wschodu trzykondygnacyjna wieża. Dach: nad prezbiterium wielospadowy, nad nawami bocznymi jednospadowy, nad nawą główną dwuspadowy z centralnie umieszczoną sygnaturką. Wieża kryta dachem czterosпадowym przechodzącym w wysmukły ostrosłup zwieńczony krzyżem. Wejście główne do kościoła zaakcentowane portalem. Okna zamknięte odcinkowo, wypełnione witrażami wykonanymi przez Krakowski Zakład Witraży S.G. Żeleński, wg. Projektu J. Śliwińskiego. Ściany kościoła rozczłonkowane pilastrami oraz profilowanym gzymsem wieńczącym. We wnętrzu zachowane malowidła ściennie wykonane w 1897 roku przez Jana Dullę; o czym świadczy napis w kruchcie nad wejściem.

Pierwszy kościół drewniany został spalony przez Tatarów w 1624 r. Na jego miejscu wzniesiono drewnianą świątynię p.w. Wszystkich Świętych. Obecnie istniejąca świątynia jest trzecim z kolei kościołem w Gaci. Zbudowana została wówczas gdy proboszczem był ks. M. Sankowski. Konsekracji dokonał bpa Jakub Glazur 10 października 1894 roku.

Reprezentuje typ neobarokowego obiektu sakralnego z centralnie wbudowaną w nawę główną wieżą. Zachował z okresu budowy bryłę, wystój elewacji oraz układ i wyposażenie wnętrza.

Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków

Na terenie Gminy Gać do rejestru zabytków ruchomych województwa podkarpackiego na wniosek:

- Parafii Rzymsko-katolickiej p.w. Świętych Męczenników Fabiana i Sebastiana w Ostrowie pod numerem rejestru B-292 z dnia 29 kwietnia 2009 r. wpisano następujące dobra kultury: wyposażenie kościoła parafialnego p.w. Świętych Męczenników Fabiana i Sebastiana w Ostrowie (gm. Gać, pow. przeworski):

1. Ołtarz główny – 1 połowa XVIII wieku, drewno, snycerka, marmoryzacja, złocenia, wym. Ok. 500 x 400 z 170 cm. Ołtarz architektoniczny z bramkami. W części centralnej prostokątna rama na obraz zamknięta górą łukiem wklęsło – wypukłym (obecnie kopia oryginalnego obrazu świętego Sebastiana nie objęta ochroną konserwatorską), widoczny mechanizm na obraz stanowiący zasuwę. Retabulum flankowane pilastrami i kolumnami na cokołach dźwigających przerwane belkowanie na którym aniołki, główki anielskie oraz wazonny kwiatowy. Na antepedium gorejące serce z krzyżem i włócznią ujęte w rocailiowy kartusz. Na bramkach pełnoplastyczne figury apostołów apostołów atrybutami.
 - a. Obraz – Święty Sebastian – oryginał, połowa XVIII wieku, olej, płótno, wym. 171 x 112 cm – w kształcie stojącego prostokąta, o kompozycji pierwszoplanowej z przedstawieniem męczennika przywiązanego do drzewa oraz aniołka wyciągającego strzały z jego boku.
 - b. Rzeźba - Święty Paweł – XIX/XX wiek, drewno polichromowane, wym. 120 x 35 cm. Mężczyzna ujęty w lekkim kontrapoście ubrany w himation. Prawa ręka przyciska do piersi klucz, w lewej księga.
 - c. Rzeźba – Święty Piotr – XIX/XX wiek, drewno polichromowane, wym. 120 x 35 cm. Mężczyzna o długiej kędzierzawej brodzie, ubrany w kimation, ujęty w postawie stojącej, oparty o miecz podtrzymywany w prawej ręce, w lewej księga.
 - d. Obraz - Święty Józef – 2 połowa XIX wieku, olej, płótno, wym. 156 x 98 cm – obraz w kształcie stojącego prostokąta o kompozycji wielopostaciowej. W centralnej części mężczyzna z lilią; na jego ręku mały chłopiec z krzyżem podtrzymywany przez aniołka. Po lewej, u dołu obrazu aniołek piłą, kątownikiem, dłutem.

2. Ołtarz boczny – 1 połowa XVIII wieku, drewno, snycerka, marmoryzacja, złocenia, wym. Ok. 460 x 260 x 107 cm. Architektoniczny. W retabulum flankowania pilastrami i kolumnami rama zamknięta łukiem wklęsło wypukłym na obraz Chrystusa Ecce Homo. W trójkątnym zwieńczeniu ujętym w dwie konsole z aniołkami prostokątna rama zamknięta łukiem nadwieszonym z obrazem Jezusa z gorejącym sercem. Przy kolumnach wtórnie dostawione pełnoplastyczne postacie świętych w strojach kapłańskich.
 - a. Obraz – Chrystus Ecce Homo – połowa XVII wieku, olej, płótno, wym. 120 x 74 cm. Jezus ubiczowany w koronie cierniowej i płaszczu siedzi na skale z rękami skrzyżowanymi na piersi.
 - b. Obraz – Jezus z gorejącym sercem – XIX/XX wiek, olej na płótnie, wym. Ok. 50 x 40 cm. Obraz z popiersiem Chrystusa podtrzymującego w lewej dłoni gorejące serce w promieniach. Głowa lekko przechylona na lewo ze świetlistym nimbem.
3. Rzeźba – Święty w stroju kapłańskim – 2 połowa XVIII wieku, drewno polichromowane, 85 x 47 cm. Mężczyzna ujęty w pozycji stojącej. Ciało i głowa mocno przechylone w lewo, ręce uniesione. Ubrany w sutannę, komżę i niebieską mozzettę o jaśniejszej podszewce. Włosy falowane, gęsty zarost. Rzeźba wtórnie umieszczona w ołtarzu bocznym.
4. Rzeźba – Diakon – 2 połowa XVIII wieku, drewno polichromowane, 85 x 47 cm. Mężczyzna ujęty w pozie teatralnej: prawa ręka na piersi, lewa lekko uniesiona, głowa mocno odrzucona w tył na prawo. Ubrany w białą albę i czerwoną dalmatykę o wzorze floralnym. Rzeźba wtórnie umieszczona w ołtarzu bocznym.
5. Ołtarz boczny – 2 połowa XVIII wieku, drewno, snycerka, marmoryzacja, złocenia, wym. Ok. 460 x 260 cm. Architektoniczny. Rozdzielony pionowo pilastrami i kolumnami, poziomo – gzymsami uskokowymi. W nastawie wnęka prostokątna z wklęsłymi narożami, w niej obraz – Matka Boża z Dzieciątkiem (2 połowa XVII wieku, olej, płótno, drewno, metal złocenia, wym. 140 x 80 cm; Obraz pokryty sukienkami. Matka Boża ujęta do kolan. Dzieciątko z kulą ziemską na jej

lewym ramieniu, w prawym ręku Maryi berło). Nad retabulum baldachim. W zwieńczeniu płaskorzeźbiona Madonna Apokaliptyczna, powyżej krzyż adorowany przez pełnoplastyczne rzeźby aniołków.

6. Rzeźba – Święty Jan Kanty – koniec XVIII wieku, drewno polichromowane, wym. 120 x 50 cm. Mężczyzna ujęty w pozycji stojącej z krzyżem z figurą Chrystusa w dłoniach. Ubrany w szatach liturgicznych: sutanna, komża, stuła, mozzetta, biret.
7. Rzeźba – Matka Boża (?) – XVIII/XIX wieku, drewno polichromowane, wym. 77 x 38 cm. Postać stojąca, ciało mocno wygięte. Prawa dłoń na piersi, lewa uniesiona zgięta w łokciu. Ubrana w białą szatę i ciemny maforion.
8. Rzeźba – Święty Jan (?) – XVIII/XIX wieku, drewno polichromowane, wym. 38 x 77 cm. Postać stojąca w białej szacie i ciemnym płaszczu. Na wysokości prawego biodra podtrzymywana oburącz otwarta księga z napisem: MORI/SCRA/TEEFFE/MARIE/SUMAT/PER TE/PRECES/OUR/PRO/TIO/BISINA/TUS.
9. Rzeźba - Chrystus ukrzyżowany – XVIII/XIX wieku, drewno polichromowane, wym. 155 x 67 cm (figura: 60 x 57 cm). Krzyż w kształcie litery „T”. Ciało Chrystusa napięte. Głowa w koronie cierniowej przechylona lekko na prawo, stopy prawa na lewą. Perizonium niebieskie na białej węższej przepasce.
10. Obraz – Święty Juda Tadeusz – XIX/XX wieku, olej na płótnie, wym. 49 x 35 cm. Obraz w kształcie stojącego prostokąta z przedstawieniem popiersia mężczyzny, który w lewej ręce podtrzymuje laskę, w prawej kulę. Głowa ze świetlistą poświatą lekko przechylona w prawo.
11. Obraz – Matka Boża (?) – XIX/XX wieku, olej na płótnie, wym. 67 x 54 cm. Obraz o kształcie stojącego prostokąta z przedstawieniem portretowym kobiety okrytej maforionem z rękami złożonymi na piersi. Ciemne tło rozjaśnione wokół głowy lekko przechylonej w prawo.
12. Rzeźba – Krucyfiks – koniec XVIII wieku, drewno polichromowane, wym. 152 x 73 (figura 56 x 56 cm). Ciało Chrystusa krępe, widoczne napięcie mięśni, głowa w koronie cierniowej bezwładnie opada na prawe ramię, stopy prawa na lewą przybite jednym gwoździem. Perizonium związane na lewym biodrze. Powyżej tabliczka z napisem I.N.R.I.
13. Lichtarze (6) – 1 połowa XIX wieku, mosiądz, wym. 67 x 22 cm. Trzon kaneluowany rozczłonkowany pierścieniem, modusem i profilowaniem, ustawiony na trzech wolutowych nóżkach. Profitka kielichowa.

14. Ornat różowy – 2 połowa XVIII wieku, wym. 105 x 64 cm. Ornat w typie rzymskim obszyty i rozszyły galonem. Kolumna z motywem floralno-liściastym. Boki: na romboidalnym tle łukowe girlandy kwiatowe.

- Parafii Rzymsko-katolickiej p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Gaci pod numerem rejestru B-481 z dnia 27 stycznia 2012 r. wpisano następujące dobra kultury: wyposażenie kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Gaci (gm. Gać, pow. przeworski):

1. Ołtarz główny – koniec XIX w., drewno polichromowane, wymiary ok. 850 x 480 cm. Ołtarz architektoniczny. Mensa skrzyniowa. W retabulum wnęka zamknięta górą łukiem wklęsło – wypukłym z Grupą rzeźbiarską Matki Bożej Apokaliptycznej, flankowana pilastrami, kolumnami ustawionymi kulisowo oraz rzeźbami Św. Piotra i Św. Pawła. Na podporach przerwane belkowanie oraz konsole z rzeźbami aniołów. Zwieńczenie w postaci płaskiej prostokątnej ścianki, na której grupa rzeźbiarska Koronacja Marii, po bokach zakończone ozdobnym profilowaniem, na szczycie gołębica ducha Św. W glorii promienistej.

a. Grupa rzeźbiarska Matka Boża Niepokalanie Poczęta wśród cherubinów – koniec XIX w., drewno polichromowane, wymiary ok. 250 x 125 cm. Matka Boża w postawie stojącej na kuli ziemskiej, pod stopami sierp księżyca, ręce skrzyżowane na piersi, wokół niej pięć putt, z których jedno wkłada jej na głowę koronę oraz siedem cherubinów.

b. Rzeźba św. Wojciech – koniec XIX w., drewno polichromowane, wymiary 150 x 76 cm. Mężczyzna w postawie stojącej, w szatach biskupich, prawa ręka wyciągnięta w przód, lewa podtrzymuje pastorał.

c. Rzeźba Św. Stanisław – koniec XIX w., drewno polichromowane, wymiary 150 x 57 cm. Mężczyzna w postawie stojącej, w szatach biskupich, w lewej ręce krzywaśń, prawa wykonuje gest błogosławieństwa.

d. Grupa rzeźbiarska Koronacja Najświętszej Marii Panny – koniec XIX w., drewno polichromowane, wymiary figur: ok. 150 x 60 cm. Grupa złożona z trzech postaci na obłokach: Boga Ojca berłem, Jezusa z krzyżem, którzy wkładają na głowę Matki Bożej umieszczonej pomiędzy nimi koronę, ponad nimi gołębica Ducha Św. w glorii promienistej.

e. Rzeźba Anioł – 2 sztuki, koniec XIX w., drewno polichromowane, wymiary 120 x 120 cm. Anioł w pozycji siedzącej, ręce skrzyżowane na piersi, na biodrach draperia, skrzydła rozpostarte.

f. Obraz Wniebowzięcie NMP – 1. połowa XX w., olej, płótno, wymiary 240 x 142 cm. Obraz o kompozycji wertykalnej dwudzielnej, wielofiguralny. W górnej części Matka Boża na obłokach wśród uskrzydlnych aniołków, w dolnej grupa dwunastu apostołów spoglądających w jej kierunku, wyciągających ręce ku górze, klęczących lub pochylnych (obecnie złożony w magazynie).

2. Ołtarz boczny św. Teresy (nawa południowa) – koniec XIX w. drewno polichromowane, wyk. stolarz z Markowej, wymiary 570 x 220 cm. Ołtarz przyścienny, w retabulum koncha z rzeźbą św. Teresy ujęta zdwojonymi kolumnami na cokołach wspierającymi belkowanie przechodzące w naczółek półkolisty zaakcentowany ażurową dekoracją roślinną i w podłuczu arkadkową. W zwieńczeniu krzyż na postumencie flankowany przez dwie figury aniołów oraz niewielkie wazony kwiatowe.

a. Rzeźba Św. Teresa (retabulum ołtarza) – początek XX w. drewno, wymiary 110 x 47 cm. Kobieta w postawie stojącej, w stroju zakonnym, z różami i krzyżem w dłoniach.

b. Obraz Św. Eleonora (zasuwa) – koniec XIX w., olej, płótno, wymiary tj. wnęka retabulum. Obraz w kształcie stojącego prostokąta zakończonego górą półkoliście z przedstawieniem Świętej w szatach królewskich klęczącej przed ołtarzykiem z krucyfiksem pomiędzy dwoma świecami.

c. Tabernakulum – pocz. XX w., drewno, wymiary 84 x 45 cm. Tabernakulum na rzucie prostokąta z kopułowym daszkiem czterodzielnym z ozdobną półeczką, drzwiczki półokrągłe z kielichem i hostią flankowane kolumnami. Górna krawędź profilowana, od frontu na wysokości kolumn ozdobne wazony.

3. Ołtarz boczny Serca Pana Jezusa (nawa północna) – koniec XIX w., drewno polichromowane, wyk. stolarz z Markowej, wymiary 570 x 220 cm. Ołtarz bliźniaczy w stosunku do ww., w zwieńczeniu dwa okazałe wazony, w retabulum rzeźba Serce Jezusa, na wysokości predelli ornamentalna dekoracja.

a. Rzeźba Serce Jezusa (retabulum ołtarza) – ok. 1934 r. drewno, wykonanie rzeźbiarz z Kańczugi, wymiary 110 x 47 cm. Mężczyzna w postawie stojącej, lewą dłonią wskazuje na pierś na gorejące serce, prawą wyciąga w przód.

b. Obraz Św. Rodzina (zasuwa) – koniec XIX w., olej, płótno, wymiary tj. wnęka retabulum. Obraz w kształcie stojącego prostokąta zakończonego górą półkoliście z przedstawieniem plenerowym świętej rodziny: św. Józef przy pracy przy stole ciesielskim, Maria z wrzecionem, w tle budynek i miasto.

c. Tabernakulum – pocz. XX w., drewno, wymiary 84 x 45 cm. Bliźniacze w stosunku do ww.

4. Ołtarz boczny Św. Józefa – połowa XX w. drewno polichromowane, wymiary 450 x 220 cm. Ołtarz architektoniczny. Mensa skrzyniowa z koroną cierniową w części centralnej. W retabulum wnęka ujęta ramą w kształcie stojącego prostokąta zamkniętego górą półkoliście z rzeźbą św. Józefa z Dzieciątkiem. Po bokach wnęki zdwojone kolumny, pomiędzy którymi stylizowany ornament roślinny. Belkowanie ponad kolumnami, przerwane. Zwieńczenie w postaci płaskiej ścianki z owalnym obrazem Matki Bożej Różańcowej, naczółek wolutowy, na osi krzyż.

a. Rzeźba Św. Józef – połowa XX w., drewno, wymiary 150 x 60 cm. Mężczyzna w postawie stojącej, na prawym ramieniu podtrzymuje małego chłopca, lewa podtrzymuje laskę opartą o ziemię.

b. Obraz Matka Boża Różańcowa – początek XX w., deska, olej, płótno, wymiary 65 x 50 cm. Matka Boża podtrzymująca na kolanach małego chłopca podaje różaniec, poniżej zakonnik i zakonnica dominikańscy.

5. Chrzcielnica – początek XIX w., drewno polichromowane, złożone, wymiary 250 x 100 cm. Chrzcielnica złożona z ośmiobocznej czary na tralkowym trzonie, z pokrywą zwieńczoną rzeźbą figuralną Jana Chrzciciela. Stopa okrągła z ornamentem perełkowym, tralka trzonu ujęta dołem stylizowanymi liśćmi. W każdym z pól czary identyczny motyw roślinny. Pokrywa profilowana, ze sterczynami floralnymi, pola pokrywy wypełnione ornamentem łuskowym, w zwieńczeniu postument pod rzeźbę figuralną.

a. Rzeźba Św. Jan Chrzciciel – początek XIX w., drewno złożone, wymiary 60 x 22 cm. Jan Chrzciciel w postawie stojącej z barankiem u stóp.

6. Stacje Drogi Krzyżowej – pocz. XX w., terakota polichromowana, wymiary 116 x 80 cm. Kompozycje figuralne ujęte w kwadrat nałożony w czterościś, górny półokrąg ujęty ornamentem roślinnym z numerem stacji, w dolnym półokręgu popiersie anioła z banderolą. Postacie wypukłe, w tle malowane krajobrazy.

7. Obraz Św. Stanisław – 1 połowa XIX w., płótno, wymiary 74 x 63 cm. Portret młodzieńca ujętego w półpostaci, w $\frac{3}{4}$ od prawej strony, w czarnym habicie, ręce złożone do modlitwy, przed nim w dolnej partii obrazu po prawej stronie kwiaty lili.

8. Krucyfiks – koniec XIX w., drewno polichromowane, wymiary figura: 60 x 53 cm, krzyż 130 x 64 cm. Figura Chrystusa rozpięta na krzyżu z tabliczką //INRI//, ręce lekko ugięte, stopy nieproporcjonalnie duże w stosunku do reszty wychudzonego ciała, przybite jednym gwoździem prawa na lewą. Wyraźnie widoczna budowa anatomiczna ciała w partii klatki

piersiowej i brzucha. Głowa w koronie cierniowej przechylona w prawo. Perizonium związane sznurem na wyraźny supel przy prawym biodrze. Krzyż wtórny.

9. Krucyfiks – 1 połowa XIX w., drewno polichromowane wymiary figura: 60 x 40 cm, krzyż 80 x 40 cm. Krzyż o ramionach zakończonych trójlistnie. Figura utrzymana w stylu baroku ludowego rozpięta na krzyżu, głowa poniżej przecięcia ramion krzyża przechylona na prawe ramię, perizonium związane przy lewym biodrze, na sznurze, widoczne kości klatki piersiowej. Ponad głową titulus z napisem //INRI//.

10. Obraz Matka Boża Częstochowska, koniec XVII w.(?) olej, płótno, drewno, złocenia, wymiary 33 x 26 cm, 48 x 40 cm (z ramą). Kopia obrazu Matki Bożej Częstochowskiej. Matka Boża podtrzymuje małego Jezusa na lewym przedramieniu, który wykonuje gest błogosławieństwa. Postacie w koronach na głowach w szatach złożonych o motywach floralnych, w tle obłoki i gwiazdki. Rama utworzona z łuskowatych listków. Na odwrocie napis: //OBRAZ TEN OFIARUJE/ KATARZYNA Z TANIÓW WANITOWA/ PEŁKINIE 25-11-935// OBRAZ LICZĄCY OK. 300 LAT [...]//.

11. Feretron Matka Boża z Dzieciątkiem/ Matka Boża z Dzieciątkiem – połowa XX w., olej, blacha, drewno, wymiary 140x75 cm (obraz: 70 x 40 cm). Obrazy w kształcie stojących prostokątów zamkniętych łukiem pełnym. Obudowa ozdobiona góra i poniżej obrazów ażurowym ornamentem roślinnym, profilowana rama zaakcentowana w partii łuku motywami lilii, dwie wysokie stopy o szerszych profilowanych podstawach na rzucie kwadratu. Matka Boża w szacie granatowej z Dzieciątkiem błogosławiącym na lewym ramieniu, podtrzymującym księgę. Przy koronach postacie anielskie./ Matka Boża oraz Dzieciątko w szatach białych we wzory floralne. Na głowach okazałe korony, w tle gwiazdki w okręgu.

12. Feretron Matka Boża Siedmiu Boleści/ Pan Jezus z Sercem gorejącym – 1 połowa XX w., olej, blacha, drewno, wymiary 157 x 79 cm (obraz: 65 x 44 cm). Obrazy w kształcie stojącego prostokąta zamkniętego górą oślim grzbietem. Feretron zwieńczony stylizowanym krzyżem na sercu, po bokach którego klęczące postacie anielskie i trójkątne szczyty z wazonami. Matka Boża ujęta w półpostaci. Na piersiach gorejące serce z wbitymi siedmioma mieczami, ręce złożone. /Pan Jezus ujęty frontalnie w półpostaci. Prawą dłonią podtrzymuje gorejące serce, lewa dłoń uniesiona obok serca. Od serca odchodzą promienie.

13. Feretron Matka Boża z dzieciątkiem/ Święty Józef z Dzieciątkiem – 1 połowa XX w., oleodruk, metal, drewno, kameryzacja, wymiary 130 x 55 cm (obraz: 74 x 45 cm). Obrazy w kształcie stojącego prostokąta zamkniętego łukiem pełnym, flankowane kolumnkami podtrzymującymi kameryzowany łuk z rozetek zwieńczony krzyżem; dołem analogiczne zdobienie kwiatowe. Św. Józef ujęty w półpostaci, z małym Jezusem na lewym ramieniu

tulącym się do niego i lilią w prawej dłoni. /Matka Boża w popiersiu, na lewym ramieniu podtrzymuje Dzieciątko. Po bokach dwie małe postacie.

14. Feretron Matka Boża Szkaplerzna/ Matka Boża Siewna – 1 połowa XX w., wymiary 128 x 55 cm (obraz: 74 x 45 cm). Obrazy w kształcie stojącego prostokąta zamkniętego łukiem pełnym, flankowane kolumnkami podtrzymującymi kameryzowany łuk z rozetek zwieńczony krzyżem; podstawa drewniana wtórna. Matka Boża ujęta w całej postaci z rękami złożonymi na piersi, u stóp putta podtrzymujące kłosy./ Matka Boża z Dzieciątkiem na nieboskłonie wśród chmur i cherubinów, wręcza szkaplerzne, u dołu dusze w czyścju cierpiące wyciągają do niej dłonie wśród płomieni.

15. Feretron Święta Trójca/ Zwiastowanie – 2 połowa XIX w. olej, płótno, drewno, wymiary 155 x 100 cm (obraz: 80 x 63 cm). Obrazy ujęte w owalną ramę wolutową ozdobioną stylizowanymi liśćmi, podstawa profilowana na krawędziach z otworami na drążki. Przedstawienie Trójcy na nieboskłonie wśród obłoków. Bóg ojciec z berłem wykonuje dłonią gest błogosławieństwa, Jezus zmartwychwstały z krzyżem, postacie przedstawione w pozycji siedzącej, stopy oparte o ziemski glob, ponad nimi gołębica ducha świętego i cherubiny. / Matka Boża w pozycji siedzącej rękami złożonymi na piersi przed klęcznikiem, Anioł podaje jej lilię, ponad postaciami, wśród chmur, gołębica Ducha Świętego.

16. Polichromia – 1897 r., wyk. Jan Dull. Malowidła figuralno-ornamentalne obejmują wszystkie ściany i sklepienia kościoła. W prezbiterium na ścianach przedstawienie Ostatniej Wieczery i Modlitwy w Ogrójcu wpisane w prostokąty zamknięte górą półkole. Na sklepieniu w prezbiterium oraz w lunetach w nawie głównej w trójlistkach zamkniętych dołem płasko – tajemnice różańcowe chwalebne i radosne, w małych medalionach wizerunki ewangelistów i cherubiny. Na osi sklepienia nawy głównej cztery czterolistki bez zdobień, a nad chórem medalion z Dawidem grającym na harfie, pod chórem w medalionie aniołki grające na harfie i trąbce oraz banderola z napisem: //SOLI DEO HONOR ET GLORIA//. Na pilastrach naw bocznych przedstawienia świętych w iluzjonistycznych ołtarzykach zamkniętych trójlistnie: od południa: św. Kazimierz, św. Jacek, św. Stanisław Kostka, od północy: św. Barbara, św. Kinga, św. Jadwiga. Na sklepieniu naw cztery okręgi z gwiazdkami. W przedsionku na sklepieniu cherubiny na obłokach, nad głównym wejściem napis na banderoli z datowaniem i sygnaturą autora: //ECCL.AEDIFICATA ET COSEC. COSEC.D. 1894/ DEPICTA PER JEANEM DULI 1897.// Nad kartą wejściową w kartuszu //DOM MÓJ DOMEM/ MODLITWY//. Kolumny marmoryzowane w odcieniach brązu z liliami na kapitelach. Pozostałe dekoracje ornamentalne zgeometryzowane lub roślinne,

szablonowe z motywami krzyży greckich, rozet i lili, akcentują podziały architektoniczne wnętrza.

17. Witraże – 1938 r., projekt J. Śliwiński, wyk. Krakowski Zakład Witraży, S.G. Żeleński. Czternaście okien z witrażami umieszczonych w prezbiterium, nawie i zakrystiach. Okna w kształcie stojącego prostokąta zamkniętego górą półkoliście. Prezbiterium: Serce Jezusowe, Matka Boża Różańcowa, Róże i kłosy pszeniczne, Bławaty i lilie. Nawa południowa: Krzyż, Monstrancja, Pelikan, Kielich z hostią. Nawa północna: Serce gorejące w kornie cierniowej, serce w wieńcu z lili z wbitymi siedmioma mieczami, Duch Święty, Baranek Paschalny. Zakrystia: Chrystogram, Monogram maryjny.

5.4. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków

Zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Wójt prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy.

W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- 1) Zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- 2) Inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- 3) Inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy (art. 21 ustawy). Aktem prawnym, regulującym zasady prowadzenia ewidencji zabytków przez poszczególne organy, jest Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 14 maja 2004 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem. Określa ono podstawowe dane, jakie powinny znaleźć się na karcie ewidencyjnej i karcie adresowej zabytku, przesłanki, od których spełnienia zależy włączenie kart ewidencyjnych i adresowych do ewidencji oraz ich wyłączenie z ewidencji. Rozporządzenie ustala sposób gromadzenia zbioru dokumentów dla zabytków objętych wojewódzką ewidencją zabytków. Obiekty ujęte w ewidencji zabytków mogą podlegać ochronie w dwojaki sposób: poprzez obszarowy wpis do rejestru zabytków oraz poprzez ustalenia dotyczące ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

W gminnej ewidencji zabytków ujętych zostało obiektów 129. Szczegółowy wykaz obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków znajduje się w załączniku nr 1.

5.5. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla gminy

Uniwersytet Ludowy

Piękny budynek usytuowany na tzw. Młynisku, później zwanym Gacką Górką, otoczony malowniczym ogrodem, wzniesiono w latach 1935-1936 według projektu architekta Jana Koszyc-Witkiewicza (bratanek słynnego Witkacego) w stylu nawiązującym do budownictwa zakopiańskiego jednocześnie w stylu architektury typu dworkowego.

Kierownikiem uniwersytetu był inż. Ignacy Solarz (1891-1940), znany wówczas działacz ludowy i oświatowy. Solarz prowadził gacki uniwersytet wraz ze swoją żoną Zofią. Ideę ludowego uniwersytetu zastosowaną w Gaci przeniesiono do Polski z Danii. Powstały w Gaci uniwersytet był placówką naukową, która w okresie swego działania była jedyną tego typu w kraju: pracująca na wysokim poziomie naukowym, kształcąca dorosłych, ucząca patriotyzmu i wolności słowa. Uniwersytet Solarza nie związany ani ze strukturą kościelną, ani rządową, tylko samodzielny ludowy, był jednostką wzorcową, najdoskonalszą, dającą najlepsze efekty nauczania. Kadry innych uniwersytetów, nawet nie akceptujące światopoglądu i czysto naukowego podejścia do nauki co prezentował inż. Solarz, brały wzór z jego metod pracy i organizacji uczelni. Przez cały okres międzywojenny w Rzeczypospolitej działały w sumie 22 uniwersytety ludowe. Początek okupacji zakończył istnienie Uniwersytetu Orkanowego.

Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich

We wsi, w latach 1904-1905 Karol Hadaczek badał cmentarzysko ciałopalne, ogółem rozkopano 180 grobów popielnicowych bogato wyposażonych w naczynia, broń, ozdoby, narzędzia i inne przedmioty. Znaleździło to cechowało się szeregiem nieznanym wówczas elementów kultury materialnej, było nowością archeologiczną napotkaną po raz pierwszy w Polsce, stąd też określono je mianem kultury przeworskiej. Jak dziś wiadomo, kultura ta narodziła się pod koniec II w. p. n. e. z przemieszania elementów łużyckich i wschodnio - pomorskich ze znaczącym wpływem ludów celtyckich. Badania tego cmentarzyska są kontynuowane od 2008 roku przez mgr Annę Lasotę z ramienia Instytutu Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy. Analiza szans i zagrożeń.

Mocnymi i słabymi stronami wynikającymi ze stanu dziedzictwa kulturowego są:

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">- walory przyrodnicze i turystyczne, zróżnicowanie terenu pod względem przyrodniczym i krajobrazowym;- wzrost zainteresowania wypoczynkiem na wsi,- rosnące zapotrzebowanie na tradycyjne, lokalne oraz ekologiczne produkty żywnościowe,- dobrze utrzymane zespoły sakralne i budynki użyteczności publicznej,- postępujący rozwój inicjatyw mających na względzie troskę o dziedzictwo kulturowe,- aktywność społeczna w obszarze kultury,- dobry stan środowiska naturalnego,- planowane trasy rowerowe,- liczne imprezy kulturalne	<ul style="list-style-type: none">- niewystarczające środki budżetowe gminy,- niezadowalający stan techniczny zabytków,- niewystarczająca świadomość społeczna o konieczności należytej opieki nad zabytkami,- klęski i zdarzenia losowe

Szanse i zagrożenia wynikające z analizy otoczenia zewnętrznego dla opieki nad zabytkami:

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none">- położenie w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Przeworska i miasta Łańcuta,- dogodne szlaki drogowe,- prezentacja dziedzictwa kulturowego przy wykorzystaniu technik informatycznych oraz ich publikacja na stronie internetowej gminy,- uwzględnianie potrzeb ochrony w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy,- zwiększony dopływ środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	<ul style="list-style-type: none">- niewystarczające środki na renowację zabytkowych obiektów,- niewystarczająca świadomość wartości zasobów kulturalnych- silna konkurencja na rynku turystyki w regionie

7. Założenia programowe

Założenia opracowania Programu opieki nad zabytkami Gminy Gać jest poprawa stanu zasobów dziedzictwa kulturowego gminy poprzez określenie działań edukacyjnych kierowanych do mieszkańców gminy, organizacyjnych i finansowych kierowanych na elementy dziedzictwa kulturowego oraz upowszechnienie w świadomości społeczeństwa gminy potrzeb i zasad ochrony środowiska kulturowego.

Zadania dla samorządu lokalnego w zakresie opieki nad zabytkami zostały opracowane na podstawie analiz dokumentów programowych wyższego szczebla oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gać.

7.1. Priorytety programu opieki nad zabytkami

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności na zapewnieniu warunków:

1. Naukowego badania i dokumentowania zabytku;
2. Prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
3. Zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
4. Korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
5. Popularyzowania, edukacji i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczenia dla historii i kultury.

Na podstawie analizy szans i zagrożeń występujących w otoczeniu oraz mocnych i słabych stron Gminy, zdefiniowano następujące priorytety działań w zakresie opieki nad zabytkami Gminy Gać:

- I. Uwzględnienie dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju
- II. Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego
- III. Promocja i popularyzacja walorów dziedzictwa kulturowego gminy

7.2. Kierunki działań i zadania programu opieki nad zabytkami

Opieka nad zabytkami stanowi jeden z obszarów działania dla władz lokalnych. Jako kierunki działań i zadania realizacji Programu opieki nad zabytkami Gminy Gac w ramach przyjętych priorytetów uznano:

1. Prowadzenie Gminnej Ewidencji Zabytków;
 - a) bieżąca aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków w formie papierowej i elektronicznej
 - b) sporządzenie kart adresowych dla stanowisk archeologicznych
2. Uwzględnienie ochrony obiektów zabytkowych w Studium Uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gać ze szczególnym uwzględnieniem zaleceń w wyznaczonych strefach ochrony konserwatorskiej.
3. Ochronę i odnowę obiektów znajdujących się w Gminnej Ewidencji Zabytków:
 - a) przegląd stanu obiektów
 - b) współpraca z wojewódzkimi służbami ochrony zabytków w przypadku realizacji prac budowlanych przy obiektach podlegających ochronie konserwatorskiej.
4. Promocje i popularyzacje dziedzictwa kulturowego:
 - a) przegląd istniejącego systemu oznakowania zabytków na terenie gminy
 - b) uzupełnienie oznakowania zabytków na terenie gminy: tablice, plansze, mapy
 - c) realizacja tras rowerowych wraz z tablicami informacyjnymi o obiektach zabytkowych
 - d) prowadzenie i aktualizacja zakładki o zabytkach na stronie internetowej gminy
 - e) popularyzacja dziedzictwa kulturowego w prasie i innych mediach
5. Edukacja w zakresie ochrony dóbr kultury:
 - a) informowanie właścicieli prywatnych o możliwościach pozyskiwania środków finansowych na odnowę zabytków
 - b) wspieraniu inicjatyw mających na celu edukowanie społeczeństwa, zwłaszcza dzieci i młodzieży na rzecz ochrony dziedzictwa, ze szczególnym uwzględnieniem tradycji lokalnych
 - c) udział w konkursach w ww. zakresie
6. Wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu poszanowanie dziedzictwa kulturowego:
 - a) budowaniu klimatu społecznego zrozumienia i akceptacji dla idei ochrony zabytków odczytywanych jako źródło tożsamości, wiedzy i dumy z przeszłości, tradycji, wiedzy o sposobie życia i pracy przodków
 - b) gromadzenie materiałów archiwalnych dotyczących Gminy Gać.

8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami

Realizacja Programu będzie się odbywała poprzez wskazane zadania gminy na rzecz osiągnięcia priorytetów w nim przyjętych. Podstawowe instrumenty realizacji Programu są następujące:

- 1) instrumenty prawne, wynikające z przepisów ustawowych, w szczególności dotyczących zagospodarowania przestrzennego, wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków cennych obiektów będących własnością gminy, a także wykonywanie decyzji administracyjnych, np. wojewódzkiego konserwatora zabytków
- 2) instrumenty finansowe, w tym w szczególności polegające na finansowaniu prac konserwatorskich i remontowych przy obiektach zabytkowych, korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich oraz dotacje
- 3) instrumenty koordynacji, m. in. poprzez realizację projektów i programów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego zapisanych w Wojewódzkim Programie Opieki nad Zabytkami oraz Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gać
- 4) instrumenty społeczne poprzez działania edukacyjne i promocyjne, współdziałanie z lokalnymi organizacjami społecznymi
- 5) instrumenty kontrolne poprzez aktualizację Gminnej Ewidencji Zabytków.

9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami

W odniesieniu do gminnego programu opieki nad zabytkami Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami stanowi:

- 1) realizacja programu poddana będzie ocenie Rady Gminy Gać po upływie dwóch lat od jego uchwalenia. Biorąc pod uwagę realizację programu Wójt sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia Radzie Gminy
- 2) sprawozdanie z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami będzie przekazywane Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i Podkarpackiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków.

Program zostanie udostępniony do publicznej wiadomości na stronie internetowej Gminy Gać (www.gac.pl).

10. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, prócz określenia zasad i form ochrony i opieki nad zabytkami porusza także zagadnienia finansowania prac przy zabytkach z udziałem środków państwa. Pomoc finansową państwa mogą uzyskać prace prowadzone wyłącznie w obiektach wpisanych do rejestru zabytków.

Art. 71 ust. 2 wspomnianej ustawy określa, że sprawowanie opieki nad zabytkiem wpisanym do rejestru zabytków, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich, budowlanych dla obiektów, których właścicielem lub użytkownikiem jest samorząd, stanowi zadanie własne samorządu, jednak art. 73 mówi, że osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego lub inne jednostki organizacyjne posiadające tytuł prawny do zabytku mogą ubiegać się o dotację celową z budżetu państwa na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku.

Zgodnie z art. 74 ustawy dotacja na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez:

- 1) ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego ze środków finansowanych z części budżetu państwa „Kultura i Ochrona Dziedzictwa Narodowego”
- 2) wojewódzkiego konserwatora zabytków ze środków finansowych z budżetu państwa w części, której dysponentem jest wojewoda.

Zgodnie z art. 81 w trybie określonym odrębnymi przepisami dotacja na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru może być udzielona przez organ stanowiący gminy, powiatu lub samorządu województwa, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

Poniżej przedstawiono możliwe źródła finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku. Zasadne jest sprawdzenie możliwości ubiegania się o wsparcie w instytucjach każdorazowo przed złożeniem wniosku.

Możliwości pozyskania środków finansowych na zadania związane z ochroną i pieką nad zabytkami:

- 1) dotacje na prace przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków udzielane przez Zarząd Województwa Podkarpackiego – www.wrotapodkarpackie.pl

- 2) Promesa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – www.mkidn.gov.pl
- 3) Program Operacyjny Dziedzictwo kulturowe – www.mkidn.gov.pl
- 4) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – www.pois.gov.pl
- 5) Fundusz Kościelny w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji – www.msw.gov.pl

Dotacje z Funduszu Kościelnego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji są udzielane wyłącznie na remonty i konserwację zabytkowych obiektów o charakterze sakralnym i to tylko na wykonywanie podstawowych prac zabezpieczających sam obiekt (w szczególności remonty dachów, stropów, ścian i elewacji, osuszanie i odgrzybianie, izolację, remonty i wymianę zużytej stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej, odgromowej, przeciwwłamaniowej i przeciwpożarowej itp.). Z funduszu nie finansuje się remontów i konserwacji obiektów towarzyszących (takich jak np.: dzwonnice wolnostojące, krzyże) ruchomego wyposażenia obiektów sakralnych (takich jak np.: obrazy, ikonostasy, stalle, epitafia, szaty i naczynia liturgiczne, instrumenty muzyczne, dzwony) oraz otoczenia świątyni, a także stałych elementów wystroju wewnątrz (takich jak np.: polichromie, freski, witraże i posadzki).

11. Realizacja i finansowanie przez gminę zadań z zakresu ochrony zabytków

Budżet Gminy Gać w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w roku 2012 i III kwartałach 2013 r. przedstawia się następująco:

Budżet Gminy Gać w 2013 r. w zakresie wydatków zrealizowanych wyniósł 12.900.260,19zł, z czego wydatki bieżące wyniosły 11.613.266,33 zł, a wydatki majątkowe 1.286.993,86 zł, w tym na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami przeznaczono kwotę 215.281,67 zł, co stanowi 1,67% wszystkich wydatków Gminy. Wydatki majątkowe wyniosły 215.281,67 zł co stanowi 16,7 % wszystkich wydatków majątkowych Gminy.

Dotacje na prace remontowo-konserwatorskie pozyskane od Podkarpackiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w 2013 roku wyniosły 100.000 zł.

Budżet Gminy Gać na koniec III kwartału 2013 r. :

- dochody plan – 14.779.691,99 zł
- wydatki plan – 14.418.457,75 zł

Na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami zaplanowano wydatki w kwocie 235.520,54 zł,
z tego:

- majątkowe 20.000 zł;
- bieżące 215.520,54 zł.

Na okres obejmujący lata 2014-2016 złożono projekt do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pn. „Reaktywacja Uniwersytetu Ludowego w Gaci w nawiązaniu do polskich i norweskich tradycji” o pozyskanie funduszy w kwocie 5.332.955,00 zł.

Zadania inwestycyjne dotyczące ochrony i opieki nad zabytkami w budżecie Gminy Gać są wprowadzane do Wieloletniej Prognozy Finansowej przyjmowanej przez Radę Gminy w formie uchwały.

12. Aneksy

Aneks nr 12.1.

Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Nr rejestru	Data wpisu
1.	Białoboki	Pozostałości zespołu zamkowego	A-509	05.10.1993
2.	Gać	Budynek Uniwersytetu Ludowego	A-510	25.10.1993
3.	Ostrów	Stary cmentarz rzym.-kat. z kaplicą	A-520	12.05.1993
4.	Gać	Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich	A-711/573	02.12.1970
5.	Gać	Kościół paraf. rzym.-kat.	A-409	16.03.2010

(stan na dzień 10.11.2010 r.

Aneks nr 12.2.

Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Nr rejestru	Data wpisu
1.	Ostrów	wyposażenie kościoła parafialnego p.w. Świętych Męczenników Fabiana i Sebastiana w Ostrowie	B-292	29.04.2009
2.	Gać	wyposażenie kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny w Gaci	B-481	27.01.2012

Aneks 12.3.

Gminna Ewidencja Zabytków				
L.p.	Miejscowość	Obiekt/Adres	Datowanie	Informacja o wpisie do rejestru zabytków
BIAŁOBOKI				
1.	BIAŁOBOKI	Pozostałości Zespołu Zamkowego Korniaktów	XVI w. Wysadzony 1939-1945	
2.	BIAŁOBOKI	STAJNIA DWORSKA OB. MAGAZYNU	Lata ok. 1885-1900	
3.	BIAŁOBOKI	DOM NR 3	Lata 20 XX	
4.	BIAŁOBOKI	DOM LUDOWY NR 4	Lata 30 XX	
5.	BIAŁOBOKI	DOM NR 14	Lata 20 XX	
6.	BIAŁOBOKI	DOM NR 21	ok. 1910	
7.	BIAŁOBOKI	DOM NR 98	LATA 20 XX	
8.	BIAŁOBOKI	DOM NR 152	4ćw. XIX, przebud. 1977	
9.	BIAŁOBOKI	DOM NR 162	Lata 1900	
10.	BIAŁOBOKI	SZKOŁA NR 166	Pocz. XX	
DĘBÓW				
1.	DĘBÓW	DOM NR 55	1914	
2.	DĘBÓW	DOM NR 59	1925	
3.	DĘBÓW	DOM NR 79	L. 30 XX	
4.	DĘBÓW	DOM NR 82	1920	
5.	DĘBÓW	DOM NR 83	1898	
6.	DĘBÓW	DOM NR 98	30 X	
7.	DĘBÓW	DOM NR 100	30 X	
8.	DĘBÓW	DOM NR 104	4 ćw. XIX	
9.	DĘBÓW	DOM NR 108	POCZ XX	
10.	DĘBÓW	DOM NR 120	OK. 1925	

Gminna Ewidencja Zabytków

L.p.	Miejscowość	Obiekt/Adres	Datowanie	Informacja o wpisie do rejestru zabytków
GAC				
1.	GAC	KOŚCIÓŁ	MUR. 1877-1894	
2.	GAC	KAPLICA GROBOWA	1 POŁ. XIX	
3.	GAC	KAPLICZKA MUR.	OK. POŁ. XIX	
4.	GAC	KAPLICZKA MUR.	POCZ. XX	
5.	GAC	ZESPÓŁ UNIwersytetu LUDOWEGO	MUR.1935-1936	
6.	GAC	DOM NR 44 DREWN.	L. 20 XX	
7.	GAC	DOM NR 99 DREWN.	1904	
8.	GAC	DOM NR 110 MUR.	K. XIX	
9.	GAC	DOM NR 113 DREWN.	L.20 XX	
10.	GAC	DOM NR 131 DREWN.	1920	
11.	GAC	DOM NR 138 DREWN.	L. 20 XX	
12.	GAC	DOM NR 140 DREWN.	1918	
13.	GAC	DOM NR 159 DREWN.	XX	
14.	GAC	DOM NR 161 DREWN.	OK. 1915	
15.	GAC	DOM NR 167 DREWN.	K. XIX	
16.	GAC	DOM NR 168 DREWN.	L. 20 XX	
17.	GAC	DOM ZE STODOŁĄ NR 169 DREWN.	POCZ. XX	
18.	GAC	DOM NR 172 DREWN.	L. 30 XX	

Gminna Ewidencja Zabytków

L.p.	Miejscowość	Obiekt/Adres	Datowanie	Informacja o wpisie do rejestru zabytków
GAC				
19.	GAC	DOM NR 189 DREWN.	L. 20 XX	
20.	GAC	DOM NR 196 DREWN.	1928	
21.	GAC	DOM NR 209 DREWN.	1921	
22.	GAC	DOM NR 210 DREWN.	1920	
23.	GAC	DOM NR 221 DREWN.	POCZ. XX	
24.	GAC	DOM NR 225 DREWN.	L. 20 XX	
25.	GAC	DOM NR 248 DREWN.	L. 20 XX	
26.	GAC	DOM NR 250 DREWN.	L.30 XX	
27.	GAC	DOM NR 253 DREWN.	POCZ. XX	
28.		DOM NR 257, DREWN.	K. XIX	
29.	GAC	DOM NR 258 DREWN.	l. 30 XX	
30.	GAC	DOM NR 283 DREWN.	1930	
31.	GAC	DOM Z OBORĄ NR 286 DREWN.	POCZ. XX	
32.	GAC	DOM NR 301 DREWN.	POCZ XX	
33.	GAC	DOM NR 317, DREWN.	OK. 1922	
34.	GAC	DOM NR 327, DREWN.	OK. 1915	
35.	GAC	DOM NR 333, DREWN.	1917	
36.	GAC	DOM NR 347, DREWN.	L. 20 XX	
37.	GAC	DOM NR 381, DREWN.	L. 30 XX	
38.	GAC	DOM NR 397, DREWN.	2 POŁ. XIX	
39.	GAC	DOM NR 421, DREWN.	L. 20 XX	
40.	GAC	DOM NR 427, DREWN.	L. 20 XX	
41.	GAC	DOM NR 443, DREWN.	1921	

Gminna Ewidencja Zabytków

L.p.	Miejscowość	Obiekt/Adres	Datowanie	Informacja o wpisie do rejestru zabytków
GAC				
42.	GAC	DOM Z OBORĄ NR 447, DREWN.	2 POŁ. XIX	
43.	GAC	DOM NR 461, DREWN.	1937	
44.	GAC	DOM NR 465, DREWN.	OK. 1910	
45.	GAC	DOM NR 471, DREWN.	OK. 1920	
46.	GAC	DOM NR 489, DREWN.	POCZ. XX	
47.	GAC	DOM Z OBORĄ, DREWN.	POCZ. XX	
48.	GAC	MŁYN ELEKTRYCZNY, MUR.	1939	
49.	GAC	DOM NR 320, MUR.	PK. 1910	
MIKULICE				
1.	MIKULICE	PARK	XIX	
2.	MIKULICE	DOM NR 4, DREWN.	L. 20 XX	
3.	MIKULICE	DOM NR 10, DREWN.	1926	
4.	MIKULICE	DOM NR 39, DREWN.	1910	
5.	MIKULICE	DOM NR 51, DREWN.	1939	
6.	MIKULICE	DOM Z OBORĄ, NR 56, MUR.-DREW.	1922	
7.	MIKULICE	DOM NR 60, DREWN.	L. 20 XX	
8.	MIKULICE	DOM NR 62, DREWN.	POCZ. XX	
9.	MIKULICE	DOM NR 72, DREWN.	L. 30 XX	
10.	MIKULICE	DOM NR 100, DREWN.	1922	
11.	MIKULICE	DOM NR 101, DREWN.	1923	

Gminna Ewidencja Zabytków

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Informacja o wpisie do rejestru zabytków
MIKULICE				
12.	MIKULICE	DOM NR 102, DREWN.	1925	
13.	MIKULICE	DOM NR 103, DREWN.	POCZ. XX	
14.	MIKULICE	DOM NR 105, DREWN.	OK. 1926	
15.	MIKULICE	DOM NR 107, DREWN.	K. XIX	
16.	MIKULICE	DOM NR 108, DREWN.	POCZ. XX	
OSTRÓW				
1.	OSTRÓW	KAPLICA CMENTARNA, MUR.	2 POŁ. XIX	
2.	OSTRÓW	KAPLICZKA OBOK DOMU NR 17, MUR.	XIX/XX	
3.	OSTRÓW	SZKOŁA, NR 5, MUR.	POCZ. XX	
4.	OSTRÓW	DOM NR 13, DREWN.	L. 20 XX	
5.	OSTRÓW	DOM NR 14, DREWN.	L. 20 XX	
6.	OSTRÓW	DOM ZE STODOŁĄ NR 17, DREWN.	1914	
7.	OSTRÓW	DOM NR 22, DREWN.	1930	
8.	OSTRÓW	DOM NR 23, DREWN.	1910	
9.	OSTRÓW	DOM NR 26, DREWN.	L. 30 XX	
10.	OSTRÓW	DOM NR 29, DREWN.	1910	
11.	OSTRÓW	DOM NR 31, DREWN.	L. 20 XX	WŁAŚCICIEL NIE WYRAŻA ZGODY
12.	OSTRÓW	DOM NR 40, DREWN.	1910	
13.	OSTRÓW	DOM NR 47, DREWN.	L. 30 XX	

Gminna Ewidencja Zabytków

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Informacja o wpisie do rejestru zabytków
OSTRÓW				
14.	OSTRÓW	DOM NR 55, DREWN.	1925	
15.	OSTRÓW	DOM NR 72, DREWN.	OK. 1910	
16.	OSTRÓW	DOM NR 74, DREWN.	1920	
17.	OSTRÓW	DOM Z OBORĄ NR 98, DREWN.	POCZ. XX	
18.	OSTRÓW	DOM NR 106, DREWN.	L. 20 XX	
19.	OSTRÓW	DOM NR 118, DREWN.	OK. 1910	
20.	OSTRÓW	DOM NR 142, DREWN.	1920	
21.	OSTRÓW	DOM NR 144, DREWN.	L. 20 XX	
22.	OSTRÓW	DOM NR 168, DREWN.	K. XIX	
23.	OSTRÓW	DOM NR 178, DREWN.	K. XIX	
24.	OSTRÓW	DOM NR 180, DREWN.	1931	
25.	OSTRÓW	DOM NR 182, DREWN.	1938	
WOLICA				
1.	WOLICA	DOM NR 1, DREWN.	1930	
2.	WOLICA	DOM NR 5, DREWN.	1932	
3.	WOLICA	DOM NR 12, DREWN.	L. 30 XX	
4.	WOLICA	DOM NR 19, DREWN.	POCZ. XX	
5.	WOLICA	DOM NR 26, DREWN.	OK. 1910	
6.	WOLICA	DOM NR 35, DREWN.	L. 30 XX	
7.	WOLICA	DOM NR 39, DREWN.	1926	

Gminna Ewidencja Zabytków

L.p.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Informacja o wpisie do rejestru zabytków
WOLICA				
8.	WOLICA	DOM NR 69, DREWN.	1914	
9.	WOLICA	DOM NR 70, DREWN.	1934	
10.	WOLICA	DOM NR 72, DREWN.	OK. 1914	
11.	WOLICA	DOM NR 77, DREWN.	OK. 1910	
12.	WOLICA	DOM NR 78, DREWN.	1900	
13.	WOLICA	DOM NR 88, DREWN.	1920	
14.	WOLICA	DOM NR 90, DREWN.	1921	
15.	WOLICA	DOM NR 92, DREWN.	1934	
16.	WOLICA	DOM NR 99, DREWN.	1937	
17.	WOLICA	DOM NR 101, DREWN.	1936	
18.	WOLICA	DOM NR 104, DREWN.	OK. 1910	
19.	WOLICA	DOM NR 108, DREWN.	OK. 1915	

Aneks 12.4.

Budynki nieistniejące a ujęte w publikacji „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce – województwo przemyskie”				
L.p.	Miejscowość	Obiekt/Adres	Datowanie	Informacja o wpisie do rejestru zabytków
BIAŁOBOKI				
1.	BIAŁOBOKI	DOM NR 5, DREWN.	1921	
2.	BIAŁOBOKI	DOM NR 40, DREWN.	POCZ. XX	
3.	BIAŁOBOKI	DOM NR 42, DREWN.	POCZ. XX	
4.	BIAŁOBOKI	DOM NR 56, DREWN.	1890	
DĘBÓW				
1.	DĘBÓW	DOM NR 15, DREWN.	OK. 1900	
2.	DĘBÓW	DOM NR 23, DREWN.	OK. 1900	
3.	DĘBÓW	DOM NR 35, DREWN.	K. XIX	
4.	DĘBÓW	DOM NR 37, DREWN.	POCZ. XX	
5.	DĘBÓW	DOM NR 163, DREWN.	1906	
6.	DĘBÓW	DOM NR 172, DREWN.	L. 20 XX	
7.	DĘBÓW	DOM NR 178, DREWN.	K. XIX	
8.	DĘBÓW	DOM, DREWN.	POCZ. XX	WŁ. BOLESŁAW OSMYK, BRAK W EWIDENCJI
GAC				
1.	GAC	ZESPÓŁ UNIWERSYTETU LUDOWEGO OGRODZENIE Z BRAMĄ, MUR.	1935-1936	
2.	GAC	DOM ZE STODOŁĄ NR 52, DREWN	K. XIX	
3.	GAC	DOM ZE STODOŁĄ NR 54, DREWN.	K. XIX	
4.	GAC	DOM NR 126, DREWN.	POCZ. XX	
5.	GAC	DOM NR 134, MUR.	K. XIX	
6.	GAC	DOM NR 180, DREWN.	4 ĆW. XIX	

Budynki nieistniejące a ujęte w publikacji „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce – województwo przemyskie”

L.p.	Miejscowość	Obiekt/Adres	Datowanie	Informacja o wpisie do rejestru zabytków
GAC				
7.	GAC	DOM NR 181, DREWN.	POCZ. XX	
8.	GAC	DOM NR 202, DREWN.	POCZ. XX	
9.	GAC	DOM NR 215, DREWN.	L. 30 XX	
10.	GAC	DOM NR 228, DREWN.	POCZ. XX	
11.	GAC	DOM NR 252, DREWN.	OK. 1910	
12.	GAC	DOM NR 278, DREWN.	OK. 1915	
13.	GAC	DOM Z OBORĄ NR 282, DREWN.	K. XIX	
14.	GAC	DOM NR 310, DREWN.	OK. 1915	
15.	GAC	DOM NR 312, DREWN.	L. 20 XX	
16.	GAC	DOM NR 351, DREWN.	L. 20 XX	
17.	GAC	DOM NR 361, DREWN.	OK. 1910	
18.	GAC	DOM NR 393, DREWN.	POCZ. XX	
19.	GAC	DOM NR 403, DREWN.	POCZ. XX	
20.	GAC	DOM NR 409, DREWN.	POCZ. XX	
21.	GAC	DOM NR 415, DREWN.	2 POŁ XIX	
22.	GAC	DOM NR 429, DREWN.	OK. 1915	
23.	GAC	DOM NR 431, DREWN.	L. 30 XX	
24.	GAC	DOM NR 441, DREWN.	POCZ. XX	
25.	GAC	DOM NR 445, DREWN.	POCZ. XX	
26.	GAC	DOM NR 463, DREWN.	1934	

Budynki nieistniejące a ujęte w publikacji „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce – województwo przemyskie”

L.p.	Miejscowość	Obiekt/Adres	Datowanie	Informacja o wpisie do rejestru zabytków
MIKULICE				
1.	MIKULICE	ZESPÓŁ DWORSKI TURNAUA: - DWÓR, MUR.	- 2 POŁ. XIX	
2.	MIKULICE	ZAGRODA NR 17: - DOM, DREWN. - STAJNIA ZE STODOŁĄ, DREWN.	- OK 1930 - POCZ. XX	
3.	MIKULICE	ZAGRODA NR 74: - DOM, DREWN. - STAJNIA, DREWN.	- K. XIX - K. XIX	
4.	MIKULICE	DOM NR 2, DREWN.	OK. 1930	
5.	MIKULICE	DOM NR 7, DREWN.	POCZ. XX	
6.	MIKULICE	DOM NR 11, DREWN.	1889	
7.	MIKULICE	DOM NR 21, DREWN.	POCZ. XX	
8.	MIKULICE	DOM NR 23, DREWN.	POCZ. XX	
9.	MIKULICE	DOM NR 37, DREWN.	2 DEK. XX	
10.	MIKULICE	DOM NR 38, DREWN.	K. XIX	
11.	MIKULICE	DOM NR 42, DREWN.	1920	
12.	MIKULICE	DOM NR 44, DREWN.	OK. 1915	
13.	MIKULICE	DOM NR 53, DREWN.	POCZ. XX	
14.	MIKULICE	DOM NR 73, DREWN.	K. XIX	
15.	MIKULICE	DOM Z OBORĄ NR 104, DREWN.	OK. 1926	
16.	MIKULICE	DOM NR 111, DREWN.	L. 20 XX	
OSTRÓW				
1.	OSTRÓW	KAPLICZKA, DREWN.	K. XIX	
2.	OSTRÓW	DOM NR 12, DREWN.	L. 30 XX	

Budynki nieistniejące a ujęte w publikacji „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce – województwo przemyskie”

L.p.	Miejscowość	Obiekt/Adres	Datowanie	Informacja o wpisie do rejestru zabytków
OSTRÓW				
3.	OSTRÓW	DOM NR 16, DREWN.	OK. 1915	
4.	OSTRÓW	DOM NR 19, DREWN.	L. 20 XX	
5.	OSTRÓW	DOM NR 24, DREWN.	K. XIX	
6.	OSTRÓW	DOM NR 51, DREWN.	OK. 1920	
7.	OSTRÓW	DOM NR 52, DREWN.	L. 20 XX	
8.	OSTRÓW	DOM NR 54, DREWN.	K. XIX	
9.	OSTRÓW	DOM NR 63, DREWN.	K. XIX	
10.	OSTRÓW	DOM NR 70, DREWN.	POCZ. XX	
11.	OSTRÓW	DOM NR 78, DREWN.	OK. 1915	
12.	OSTRÓW	DOM Z OBORĄ NR 96, DREWN.	K. XIX	
13.	OSTRÓW	DOM Z OBORĄ NR 134, DREWN.	OK. 1925	
14.	OSTRÓW	DOM NR 154, DREWN.	1920	
15.	OSTRÓW	DOM NR 160, DREWN.	POCZ. XX	
16.	OSTRÓW	DOM NR 162, DREWN.	POCZ. XX	
17.	OSTRÓW	DOM, DREWN.	L. 20 XX	WŁ. MARIA FILAR
18.	OSTRÓW	DOM, DREWN.	OK. 1910	WŁ. STANISŁAW TROJNAR
WOLICA				
1.	WOLICA	DOM Z OBORĄ NR 17, DREWN.	POCZ. XX	
2.	WOLICA	DOM NR 30, DREWN.	OK. 1905	
3.	WOLICA	DOM NR 68, DREWN.	L. 20 XX	

Budynki nieistniejące a ujęte w publikacji „Zabytki architektury i budownictwa w Polsce – województwo przemyskie”

L.p.	Miejscowość	Obiekt/Adres	Datowanie	Informacja o wpisie do rejestru zabytków
OSTRÓW				
4.	WOLICA	DOM NR 79, DREWN.	1930	
5.	WOLICA	DOM NR 82, DREWN.	OK. 1915	
6.	WOLICA	DOM NR 83, DREWN.	L. 30 XX	
7.	WOLICA	DOM NR 102, DREWN.	POCZ. XX	
8.	WOLICA	DOM NR 109, DREWN.	OK. 1915	
9.	WOLICA	DOM NR 111, DREWN.	L. 20 XX	

Aneks 12.5.

Rejestr stanowisk archeologicznych						
Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska wg AZP	Charakter stanowiska	Chronologia	Uwagi
1.	Gać	103-79	1/65	cmentarzysko	okr. wpł. rzym.	
2.	Gać	103-79	2/66	cmentarzysko?	prahistoria	
3.	Białoboki	103-80	1/1	cmentarzysko	gr. tarnobrzeska	
4.	Białoboki	103-80	2/2	cmentarzysko	młodsza EK	
				śląd osadn.	młodsza EK	
				śląd osadn.	mł. EK lub wcz. EB	
				śląd osadn.	prahist.	
				śląd osadn.	średniowiecze	
5.	Białoboki	103-80	3/3	osada	kult. pucharów lejk.	
				cmentarzysko?	kult. ceram. sznur.	
				śląd osadnictwa	kult. trzciniecka	
				śląd osadnictwa	gr. tarnobrzeska	
				osada?	okr. wpł. rzym.	
				osada?	prahistoria	
				osada	wcz. średn., VIII-X w.	
6.	Białoboki	103-80	4/4	śląd. osadnictwa	średniowiecze	
				zamek	nowoż., XVI-XVII w.	
7.	Białoboki	103-80	5/5	śląd. osadnictwa	młodsza EK?	
8.	Białoboki	103-80	6/6	kurhan	nowoż., XVII w.	
9.	Białoboki	103-80	7/13	śląd osadnictwa	młodsza EK	
				osada	gr. tarnobrzeska	
				osada	okr. wpł. rzym.	

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska wg AZP	Charakter stanowiska	Chronologia	Uwagi
				osada?	prahistoria	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
10.	Białoboki	103-80	8/14	śląd osadnictwa	prahistoria	
				śląd osadnictwa	średniowiecze?	
11.	Białoboki	103-80	9/15	osada	gr. tarnobrzeska	
12.	Białoboki	103-80	10/16	śląd osadnictwa	młodsza EK?	
				śląd osadnictwa	mł. EK lub wcz. EB	
				osada	gr. tarnobrzeska	
				osada	okr. wpł. rzym.	
				osada?	prahistoria	
				osada	średniowiecze lub nowoż.	
13.	Białoboki	103-80	11/17	śląd osadnictwa	młodsza EK?	
				śląd osadnictwa	mł. EK lub wcz. EB	
				śląd osadnictwa	późny okr. wpł. rzym.	
				śląd osadnictwa	prahistoria	
14.	Białoboki	103-80	12/18	osada	gr. tarnobrzeska	
				osada	późn. okr. wpł. rzym.	
				osada?	prahistoria	
15.	Białoboki	103-80	13/19	śląd osadnictwa	gr. tarnobrzeska	
				śląd osadnictwa	prahistoria	
				śląd osadnictwa	wcz. średniowiecze	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
16.	Białoboki	103-80	14/20	osada?	prahistoria	
				śląd osadnictwa	wcz. średniowiecze ?	
17.	Białoboki	103-80	15/21	śląd osadnictwa	prahistoria	
18.	Białoboki	103-80	16/22	osada?	prahistoria	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
19.	Białoboki	103-80	17/23	osada	młodsza EK	
20.	Białoboki	103-80	18/24	śląd osadnictwa	prahistoria lub wcz. średn.	

21.	Białoboki	103-80	19/25	śląd osadnictwa	wcz. średn., mł. faza?	
Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska wg AZP	Charakter stanowiska	Chronologia	Uwagi
22.	Białoboki	103-80	20/26	śląd osadnictwa	gr. tarnobrzeska?	
23.	Białoboki	103-80	21/27	śląd osadnictwa	młodsza EK?	
24.	Białoboki	103-80	22/28	osada	młodsza EK	
				śląd osadnictwa	prahistoria	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
25.	Białoboki	103-80	23/29	śląd osadnictwa	prahistoria lub średniowiecze	
26.	Białoboki	103-80	24/129	st. produkcyjne?	epoka żelaza	
28.	Dębów	103-80	2/30	śląd osadnictwa	młodsza EK	
				śląd osadnictwa	mł. EK lub wcz. EB	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
29.	Dębów	103-80	3/31	osada?	prahistoria	
30.	Dębów	103-80	4/32	śląd osadnictwa	prahistoria	
31.	Dębów	103-80	5/33	śląd osadnictwa	średniowiecze	
32.	Dębów	103-80	6/34	śląd osadnictwa	średniowiecze	
33.	Dębów	103-80	7/35	śląd osadnictwa	średniowiecze	
34.	Dębów	103-80	8/36	śląd osadnictwa	prahistoria	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
35.	Dębów	103-80	9/37	śląd osadnictwa	prahistoria	
				osada	średniowiecze	
36.	Dębów	103-80	10/38	śląd osadnictwa	prahistoria	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
37.	Dębów	103-80	11/39	śląd osadnictwa	średniowiecze	
38.	Dębów	103-80	12/40	śląd osadnictwa	średniowiecze	
39.	Dębów	103-80	13/41	osada	okres wpływów rzymskich	
40.	Dębów	103-80	14/42	śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich	
				śląd osadnictwa	prahistoria	
				osada	wczesne średniowiecze, mł. faza	

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska wg AZP	Charakter stanowiska	Chronologia	Uwagi
				śląd osadnictwa	Średniowiecze	
41.	Dębów	103-80	15/43	śląd osadnictwa	średniowiecze	
42.	Dębów	103-80	16/44	śląd osadnictwa	późny okres wpływów rzymskich	
				osada	prahistoria	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
43.	Dębów	103-80	17/45	śląd osadnictwa	prahistoria	
44.	Dębów	103-80	18/46	śląd osadnictwa	średniowiecze	
45.	Dębów	103-80	19/47	śląd osadnictwa	średniowiecze	
46.	Dębów	103-80	20/48	śląd osadnictwa	średniowiecze	
47.	Gać	103-80	3/7	śląd osadnictwa	młodsza EK?	
				osada	prahistoria	
48.	Gać	103-80	4/8	śląd osadnictwa	młodsza EK?	
				śląd osadnictwa	młodsza EK lub wcz. EB	
				śląd osadnictwa	okres wpływów rzymskich	
				osada	prahistoria	
				osada	średniowiecze	
49.	Gać	103-80	5/9	śląd osadnictwa	kultura ceramiki sznurowej	
50.	Gać	103-80	8/10	osada	prahistoria	
51.	Gać	103-80	9/11	śląd osadnictwa	młodsza EK lub wcz. EB	
52.	Gać	103-80	11/49	osada	średniowiecze	
53.	Gać	103-80	14/50	śląd osadnictwa	prahistoria	
54.	Gać	103-80	15/51	śląd osadnictwa	młodsza EK?	
				śląd osadnictwa	kultura trzeiniecka	
				śląd osadnictwa	epoka brązu	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
55.	Gać	103-80	16/52	śląd osadnictwa	EK lub wcz. EB	
				śląd osadnictwa	kultura ceramiki sznurowej	
56.	Gać	103-80	17/53	śląd osadnictwa	młodsza EK	

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska wg AZP	Charakter stanowiska	Chronologia	Uwagi
				śląd osadnictwa	Prahistoria	
57.	Gać	103-80	18/54	śląd osadnictwa	prahistoria	
58.	Gać	103-80	19/55	śląd osadnictwa	prahistoria	
59.	Gać	103-80	20/56	śląd osadnictwa	grupa tarnobrzeska	
				śląd osadnictwa	prahistoria	
				osada	średniowiecze	
60.	Gać	103-80	21/57	śląd osadnictwa	grupa tarnobrzeska	
				śląd osadnictwa	prahistoria	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
61.	Gać	103-80	22/58	śląd osadnictwa	grupa tarnobrzeska	
				śląd osadnictwa	prahistoria	
62.	Gać	103-80	23/59	śląd osadnictwa	prahistoria	
63.	Gać	103-80	24/60	osada	okres wpływów rzymskich	
				osada?	prahistoria	
64.	Gać	103-80	25/61	śląd osadnictwa	grupa tarnobrzeska	
				śląd osadnictwa	prahistoria	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
				śląd osadnictwa	średniowiecze lub nowożytność	
65.	Gać	103-80	26/62	śląd osadnictwa	prahistoria	
66.	Gać	103-80	27/63	śląd osadnictwa	prahistoria	
				osada	średniowiecze lub nowożytność	
67.	Gać	103-80	28/64	śląd osadnictwa	młodsza EK	
				śląd osadnictwa	prahistoria	
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze?	
68.	Gać	103-80	29/65	śląd osadnictwa	średniowiecze	
69.	Gać	103-80	30/66	śląd osadnictwa	EK lub wcz. EB	
70.	Gać	103-80	31/67	śląd osadnictwa	kultura trzciniecka	
				osada	Epoka brązu	

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska wg AZP	Charakter stanowiska	Chronologia	Uwagi
				śląd osadnictwa	średniowiecze lub nowożytność	
71.	Gać	103-80	32/68	śląd osadnictwa	średniowiecze	
72.	Gać	103-80	33/69	śląd osadnictwa	młodsza EK lub wcz. EB	
73.	Gać	103-80	34/130	cmentarzysko	młodsza EK lub wcz. EB	
74.	Mikulice	103-80	1/72	śląd osadnictwa	średniowiecze lub nowożytność	
75.	Ostrów	103-80	1/90	śląd osadnictwa	grupa tarnobrzeska	
				śląd osadnictwa	późny okres wpływów rzymskich	
				osada	prahistoria	
76.	Ostrów	103-80	2/91	osada	średniowiecze	
77.	Ostrów	103-80	3/92	śląd osadnictwa	prahistoria	
				śląd osadnictwa	średniowiecze?	
78.	Wolica	103-80	1/123	osada	młodsza EB lub wczesna EŻ	
				osada	wczesne średn. (VIII-X w.)	
79.	Wolica	103-80	2/124	śląd osadnictwa	średniowiecze	
80.	Wolica	103-80	3/125	śląd osadnictwa	prahistoria	
81.	Wolica	103-80	4/126	śląd osadnictwa	młodsza EK lub wcz. EB	
82.	Wolica	103-80	5/127	śląd osadnictwa	prahistoria	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
83.	Wolica	103-80	6/128	śląd osadnictwa	prahistoria?	
84.	Dębów	103-81	1/96	Śląd osadnictwa	neolit	
85.	Gać	104-79	39/88	śląd osadnictwa	młodsza EK?	
				osada	mł. lub późn. okr. wpł. rzym.	
				osada	prehistoria	
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	
86.	Gać	104-80	31/17	osada	II-III okres EB	
87.	Gać	104-80	35/14	śląd osadnictwa	młodsza EK lub wcz. EB	
88.	Gać	104-80	36/15	śląd osadnictwa	pradzieje?	
89.	Gać	104-80	37/16	śląd osadnictwa	pradzieje	

Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska wg AZP	Charakter stanowiska	Chronologia	Uwagi
				śląd osadnictwa	Średniowiecze	
90.	Gać	104-80	38/19	osada	pradzieje	
91.	Mikulice	104-80	2/128	śląd osadnictwa	wcz. średniowiecze (VIII-Xw.)	
92.	Mikulice	104-80	3/131	osada	wcz. średniowiecze (VIII-Xw.)	
93.	Mikulice	104-80	4/132	śląd osadnictwa	wcz. średn. (VIII-X w.)	
94.	Mikulice	104-80	6/138	śląd osadnictwa	młodsza EK?	
				osada	II lub III okres EB	
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
95.	Mikulice	104-80	7/139	osada (wieś)	średniowiecze	
96.	Mikulice	104-80	9/141	śląd osadnictwa	mł. okres wpływów rzymskich?	
97.	Mikulice	104-80	10/142	śląd osadnictwa	pradzieje	
98.	Mikulice	104-80	11/143	osada	mł. okres wpływów rzymskich?	
				śląd osadnictwa	wczesne średniowiecze	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
99.	Mikulice	104-80	12/144	osada	wcz. średniowiecze (VIII-X w.)	
				śląd osadnictwa	wcz. średniowiecze (XI-XIII w.)	
				śląd osadnictwa	średniowiecze	
100.	Ostrów	104-80	1/18	osada	mł. okres wpływów rzymskich	
101.	Ostrów	104-80	4/7	śląd osadnictwa	pradzieje	
102.	Ostrów	104-80	5/20	śląd osadnictwa	mł. EB lub wcz. EŻ	
				osada	okres wpływów rzymskich	
				osada	pradzieje	
103.	Ostrów	104-80	6/21	śląd osadnictwa	pradzieje	
104.	Ostrów	104-80	7/28	śląd osadnictwa	średniowiecze	
105.	Ostrów	104-80	8/68	osada	pradzieje	

Aneks 12.6.

Wykaz cmentarzy

Lp.	Miejscowość	Wyznanie/charakter	Czas powstania	Uwagi
1.	Gać	Rzym.-kat. /parafialny/	XIX w.	czynny
2.	Ostrów	Rzym.-kat. /parafialny	1912 r.	czynny
3.	Ostrów	Rzym.-kat. zabytkowy	XIX w.	zamknięty wpisany do rejestru zabytków pod nr A-520

